

บทที่ 2

ทฤษฎีและการศึกษาในอดีต

2.1 การศึกษาในอดีต

ในอดีตที่ผ่านมาได้มีผู้ทำการศึกษาค้นคว้าและทดลองใช้วัสดุสังเคราะห์ (Geosynthetic) เสริมความแข็งแรงให้กับดินถมที่ก่อสร้างบนชั้นดินอ่อน โดยได้ทำเป็น test section ในสถานที่จริงหรือทำเป็นแบบจำลอง (Model) ขึ้นมาให้เหมือนกับสภาพจริงมากที่สุดพร้อมติดตั้งเครื่องมือต่างๆเพื่อตรวจวัดพฤติกรรมและการเปลี่ยนแปลงของวัสดุสังเคราะห์และชั้นดินเหนียวอ่อน โดยนำผลที่ตรวจวัดได้มาเปรียบเทียบกับผลที่ได้จากการคำนวณทางทฤษฎี ซึ่งสามารถนำมาสรุปได้ว่าทฤษฎีที่ใช้ในการคำนวณออกแบบมีความถูกต้องสามารถใช้เป็นบรรทัดฐานในการออกแบบต่อไปได้ในอนาคต ผลงานที่เคยมีผู้ศึกษาและทดลองทำในอดีตมีจำนวนมากหลายโครงการ แต่ในที่นี้จะขอยกมากล่าวเพื่อเป็นตัวอย่างเพียง 2 โครงการ ดังนี้

2.1.1 การศึกษาการใช้แผ่นใยสังเคราะห์เสริมความแข็งแรงให้กับเขื่อนดินที่ก่อสร้างบนชั้นดินเหนียวอ่อน (Case Study of a Geotextile Reinforced Levee on a Soft Clay Foundation) (F.M. Duarte , G.S. Satterlee U.S. Army Corps of Engineers , U.S.A , 1989)

Duarte และ Satterlee (1989) ได้ทำการศึกษาทดลองใช้แผ่นใยสังเคราะห์เสริมความแข็งแรงให้กับเขื่อนสำหรับป้องกันคลื่นเนื่องจากพายุเฮอริเคนซึ่งมีความจำเป็นต้องเพิ่มความสูงมากขึ้นจากเดิมอีก 2.13 เมตร เพื่อให้เขื่อนสามารถป้องกันคลื่นที่เกิดขึ้นเนื่องจากพายุขนาดครั้งหนึ่งใน 100 ปี โดยได้ทำเป็น test section ยาวประมาณ 150 เมตร ก่อนหน้านั้นได้มีการศึกษาและพิจารณาวิธีที่จะใช้ในการก่อสร้างด้วยวิธีอื่นๆ เช่น ใช้วิธีก่อสร้างบนเสาเข็มหรือใช้วิธีขุดลอกหน้าดินอ่อนออกไปแล้วถมด้วยทรายซึ่งทั้ง 2 วิธีนี้จะมีค่าก่อสร้างที่สูงมากต้องใช้เครื่องมือและเครื่องจักรขนาดใหญ่และใช้ระยะเวลาก่อสร้างนานมากได้มีการประมาณค่าก่อสร้างที่ใช้วิธีขุดลอกหน้าดินอ่อนประมาณ 85 ล้านดอลลาร์ และต้องใช้ระยะเวลาในการก่อสร้างนานถึง 13 ปี จึงสามารถสร้างได้ระยะทาง 21 กิโลเมตรดังนั้นวิธีการก่อสร้างโดยเสริมความแข็งแรงด้วยแผ่นใยสังเคราะห์จึงถูกเลือกใช้สำหรับโครงการนี้ โดยขั้นตอนแรกที่จะต้องทำคือ การหาว่าแผ่นใย

สังเคราะห์ที่ใช้เสริมความแข็งแรงมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะรองรับเขื่อนดินที่มีความสูงเพิ่มขึ้นได้มากน้อยแค่ไหน นอกจากนี้แผ่นใยสังเคราะห์จะต้องสามารถรองรับค่า strain ที่จะเกิดขึ้นจากการถมดินที่เพิ่มขึ้นได้ด้วย เพื่อให้มีพฤติกรรมที่เป็นลักษณะของ composite structure ได้เป็นอย่างดี ดังนั้นจึงมีการติดตั้งอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการตรวจวัดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทั้งของแผ่นใยสังเคราะห์และชั้นดินเหนียวอ่อน อุปกรณ์ที่ติดตั้งประกอบด้วย strain gauges , settlement plates , piezometers และ inclinometers โดยเฉพาะข้อมูลที่ได้จาก strain gauge และ inclinometer จะถูกนำมาพิจารณาเป็นพิเศษ

ข้อมูลที่ได้จาก strain gauges สามารถนำมาคำนวณหาค่าแรงดึงในแผ่นใยสังเคราะห์ที่เกิดขึ้นได้ซึ่งเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับค่าแรงดึงที่คำนวณได้จากทฤษฎีจะทำให้ทราบว่ากรออกแบบแบบแผ่นใยสังเคราะห์เสริมความแข็งแรงมีความถูกต้องแม่นยำมากน้อยเพียงใด ส่วนข้อมูลที่ได้จาก inclinometers จะทำให้ทราบถึงระดับความลึกของชั้นดินเหนียวอ่อนที่อาจเกิดการพิบัติ (Failure Plane) ว่าจะอยู่ที่ระดับความลึกใดซึ่งกำหนดโดยค่าการเคลื่อนตัวที่เกิดขึ้นมากที่สุดและข้อมูลนี้ยังสามารถนำมาใช้ในการคำนวณหาค่าแรงที่ทำให้เกิดการพิบัติ(Driving Force) และแรงต้านทานการพิบัติ (Resistance Force) ได้ ซึ่งจำเป็นจะต้องทำการวิเคราะห์เสถียรภาพความลาดชัน (Slope Stability) เพื่อหาค่าอัตราส่วนความปลอดภัยในชั้นดินเหนียวอ่อน

จากการวิเคราะห์เสถียรภาพความลาดชันของเขื่อนก่อนการก่อสร้างได้ค่ามาตรฐานอัตราส่วนความปลอดภัยประมาณ 1.1 เมื่อเพิ่มความสูงของเขื่อนขึ้นอีกประมาณ 2 เมตรจากการวิเคราะห์พบว่าเมื่อไม่มีการเสริมแผ่นใยเคราะห์ค่าอัตราส่วนความปลอดภัยจะลดลงเหลือประมาณ 0.80 และ 0.85 ของ slope แต่ละด้าน แต่เมื่อได้มีการออกแบบเสริมความแข็งแรงด้วยแผ่นใยสังเคราะห์ชนิดทนแรงดึงสูง (High Strength Woven Geotextile) สามารถรับแรงดึงได้สูงสุด (Ultimate Tensile Strength) 665.4 kN/m และรับแรงดึงปลอดภัย (Allowable Tensile Strength) ได้ 297.7 kN/m ที่ค่า strain 5% ซึ่งถักทอด้วยเส้นใย Polyester โดยได้เสริมเพียงชั้นเดียว (Single Layer) ค่าอัตราส่วนความปลอดภัยจะเพิ่มขึ้นเป็น 1.3

หลังจากการก่อสร้างได้มีการตรวจวัดค่า strain ที่เกิดขึ้นบนแผ่นใยสังเคราะห์ โดยค่า strain เกิดขึ้นมากที่สุดที่ปลายของ slope ประมาณ 3.5% แสดงว่าแรงดึงสูงสุดที่เกิดขึ้นบนแผ่นใยสังเคราะห์เกิดที่ปลายของ slope ซึ่งจากกราฟ stress-strain ที่ได้จากการนำแผ่นใยสังเคราะห์ไปทดสอบแรงดึงแบบ wide width tensile test จะได้ค่าแรงดึงที่ตรงกับค่า strain 3.5% ที่เกิดขึ้นในแผ่นใยสังเคราะห์เท่ากับ 57.6 kN/m นอกจากนี้ยังได้วัดการเคลื่อนตัวด้านข้างของชั้นดินอ่อน ซึ่งเกิดขึ้นมากที่สุดเท่ากับ 0.356 เมตร ที่ระดับความลึก -3.4 เมตร ดังนั้นแสดงว่าที่ระดับ -3.4 เมตร เป็นระดับความลึกที่วิกฤติที่สุดคือมี slip plane ผ่าน ถ้าการพิบัติเกิดขึ้นจากการถมดินสูงเพิ่มขึ้น 2.0 เมตร ค่าแรงดึงในแผ่นใยสังเคราะห์ที่คำนวณได้จากค่า strain เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับค่าที่คำนวณได้จากทฤษฎีโดยการวิเคราะห์เสถียรภาพความลาดชันด้วยวิธี Wedge Method และ Circular Arc Method โดยให้ slip plane ผ่านที่ระดับ -3.4 เมตร และให้ค่าอัตราส่วนความปลอดภัยเท่ากับ 1.0 จะได้ค่าแรงดึงที่คำนวณจากทฤษฎีทั้ง 2 วิธีมีค่ามากกว่าค่าแรงดึงที่คำนวณได้จากค่า strain ที่วัดได้ในสนามอยู่ 2.03 และ 1.67 เท่าตามลำดับ ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าทฤษฎีที่ใช้ในการคำนวณออกแบบแผ่นใยสังเคราะห์ทั้ง 2 วิธีซึ่งได้แก่ Wedge Method และ Circular Arc Method เป็นวิธีที่ใช้ได้อย่างปลอดภัย (Conservative)

สรุปทางเลือกในการแก้ปัญหาการก่อสร้างเขื่อนป้องกันคลื่นบนชั้นดินอ่อนโดยใช้แผ่นใยสังเคราะห์เสริมความแข็งแรงสามารถลดค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างจาก 85 ล้านบาท เหลือเพียง 54.2 ล้านบาท ระยะเวลาในการก่อสร้างลดลงจาก 13 ปีเหลือ 6 ปีและสามารถลดพื้นที่ก่อสร้างลงได้จาก 4000 เอเคอร์ เหลือเพียง 100 เอเคอร์ เท่านั้น

2.1.2 การออกแบบและก่อสร้างโดยใช้ Synthetic – Grid Reinforcement ในคันดินที่ก่อสร้างบนกองขยะกากสารเคมี (Design and Construction of Synthetic – Grid Reinforced Embankment over Soft Waste) (M.F. Houlihan , W.K. Rodgers , G. Willibey , N.D. Williams , 1989)

โครงการนี้เป็นโครงการซ่อมแซมคันดินถมที่ก่อสร้างบนพื้นที่ที่เคยเป็นบ่อทิ้งกากสารเคมี (Soda Ash) ซึ่งเกิดการพังเนื่องจากหลายสาเหตุหลายประการ ดังนี้

- มีการบดอัดที่ไม่ดี
- มีการซึมของน้ำใต้ดินและน้ำบนผิวดิน
- ดินฐานรากเป็นดินอ่อน โดยมีค่า average shear strength ประมาณ 5 kPa

ลักษณะของพื้นที่ด้านหนึ่งเป็นไหล่เขาอีกด้านหนึ่งเป็นแม่น้ำ โดยมีบ่อทิ้งกากสารเคมีอยู่ระหว่างแม่น้ำและไหล่เขา วัตถุประสงค์ของการก่อสร้างคันดินนี้เพื่อทำหน้าที่รองรับรางระบายน้ำเพื่อเบี่ยงเบนทางไหลของน้ำที่ไหลมาจากไหล่เขาให้ไหลลงสู่แม่น้ำโดยไม่ต้องผ่านบ่อทิ้งกากสารเคมีเพื่อที่จะป้องกันไม่ให้อายุการใช้งานไหลลงสู่แม่น้ำตอนล่าง โดยได้มีการพิจารณาหาวิธีการก่อสร้างที่เหมาะสมหลายวิธี เช่น

1. ย้ายแนวก่อสร้างคันดินขึ้นไปทางไหล่เขามากขึ้น โดยก่อสร้างใกล้กับแนวถนนเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาที่ดินฐานรากเป็นดินอ่อน
2. ปรับปรุงพื้นผิวคันดินเดิมให้สามารถป้องกันการไหลซึมของน้ำบนผิวดินได้
3. รื้อคันดินเดิมแล้วก่อสร้างใหม่ในแนวเดิม

โดยหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาเลือกแนวทางในการก่อสร้างประกอบด้วย

1. จะต้องสามารถป้องกันการเกิดน้ำท่วมได้ 100 ปี
2. จะต้องสามารถป้องกันการไหลซึมของน้ำใต้ดินและน้ำบนผิวดินได้
3. ค่าการทรุดตัวและค่าการทรุดตัวที่ต่างกันจะต้องอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้
4. วิธีการก่อสร้างจะต้องไม่ยุ่งยากและไม่มีผลกระทบจากกากสารเคมีต่อคนงานและเครื่องจักร
5. ค่า Factor of Safety ของ Slope Stability จะต้องไม่ต่ำกว่า 1.4
6. ราคาก่อสร้างไม่สูงมากนัก

ซึ่งจากการพิจารณาหลักเกณฑ์ดังกล่าวแล้ว 2 วิธีแรกไม่สามารถที่จะกระทำได้นี้เนื่องจากไม่สามารถแก้ปัญหาในเรื่องของเสถียรภาพของคันดินในระยะเวลานาน (Long Term) ได้และไม่สามารถป้องกันการไหลซึมของน้ำใต้ดินและน้ำบนผิวดินได้ ดังนั้นวิธีที่ 3 จึงถูกเลือกให้เป็นวิธีที่ใช้ในการก่อสร้าง โดยขั้นแรกได้ทำการวิเคราะห์และออกแบบคันดินถมซึ่งเป็นดินเหนียวสูง 3.7 เมตร ฐานกว้าง 9.0 เมตร ตั้งอยู่บนบริเวณที่เป็นบ่อขยะกากสารเคมีโดยได้ออกแบบให้มีวัสดุสังเคราะห์ชนิดแบบเป็นตาข่าย (Synthetic Grid) เสริมความแข็งแรงพร้อมกับมีแผ่นใยสังเคราะห์และแผ่นพลาสติกกันซึมเสริมช่วยป้องกันการไหลซึมของน้ำผิวดินและน้ำใต้ดิน ผลของการวิเคราะห์ bearing capacity , slope stability , block sliding , plastic failure และการทรุดตัวด้วยวิธีของ finite element ได้แสดงไว้ในตารางที่ 1

การเลือกชนิดของวัสดุที่จะนำมาเสริมความแข็งแรงให้กับคันดินจะพิจารณาจากคุณสมบัติของวัสดุเป็นสำคัญ เช่น stress-strain characteristics , creep characteristics และ chemical compatibility เป็นต้น ซึ่งจากการพิจารณาคุณสมบัติดังกล่าว การใช้วัสดุสังเคราะห์ที่ทำจากเส้นใย polyester ถูกพิจารณาว่าเหมาะสมที่สุด เนื่องจากมีความสามารถรับแรงดึงได้สูงและมี elastic modulus สูงกว่าชนิดอื่นๆ นอกจากนี้ยังได้มีการติดตั้งเครื่องมือเพื่อคอยตรวจวัดพฤติกรรมของคันดิน โดยมีจุดประสงค์ของการติดตั้งเครื่องมือนี้เพื่อเป็นการตรวจสอบการออกแบบและป้องกันการเสียหายมากกว่าเพื่อการค้นคว้าและวิจัย โดยเครื่องมือที่ได้มีการติดตั้งคือ Inclinometer เพื่อวัดการเคลื่อนตัวทางด้านข้างของคันดินโดยสามารถนำผลที่ได้มาประเมินหาค่า stress-strain

ที่เกิดขึ้นในวัสดุสังเคราะห์ โดยใช้ผลการทดสอบ wide width tensile test ซึ่งเป็นการทดสอบหาค่าความสามารถรับแรงดึงของวัสดุสังเคราะห์ โดยค่าแรงดึงที่ประเมินได้จะเป็นค่าโดยประมาณเท่านั้น ในกรณีที่ต้องการค่าที่ถูกต้องมากกว่านี้ควรมีการติดตั้ง strain gauge , extensometer หรือเครื่องมือที่ใช้วัดค่า stress-strain ในวัสดุสังเคราะห์โดยตรง จากผลการตรวจวัดค่าการเคลื่อนตัวด้านข้างด้วย Inclinator สามารถนำมาประมาณค่า max. strain ที่เกิดขึ้นในวัสดุสังเคราะห์ได้ประมาณ 2% ซึ่งตรงกับค่า stress ที่เกิดขึ้นจากผลการทดลอง wide width tensile test เท่ากับ 135 kN/m น้อยกว่าค่าที่ได้มีการออกแบบไว้ประมาณ 2.6 เท่า ซึ่งแสดงว่าการออกแบบวัสดุสังเคราะห์อยู่ในเกณฑ์ที่ปลอดภัย

ตารางที่ 2.1 Summary of Embankment Analysis Results

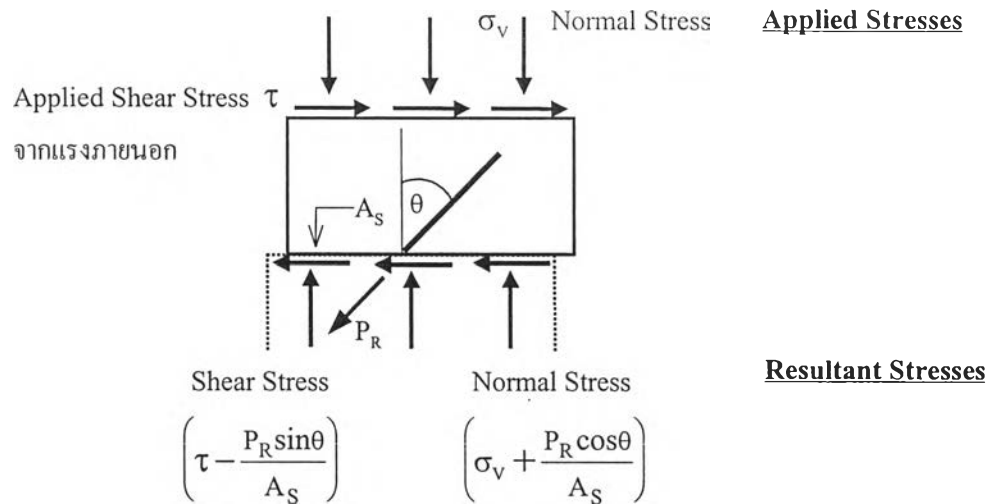
Analysis Method	Results	
	Unreinforced	Reinforced
Bearing Capacity	F.S. = 1.8	F.S. = 2.6
Circular Arc Slope Stability	F.S. = 1.0	F.S. = 1.4
Block Sliding Slope Stability	F.S. = 1.8	-
Finite Element	Settlement = 5.0 cm	Settlement = 2.0 cm
Plasticity – Lower bound	Emb. Height = 2.9 m	Emb. Height = 3.9 m
Plasticity – Upper bound	Emb. Height = 4.3 m	Emb. Height = 5.9 m

จากรายงานการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่าการนำวัสดุสังเคราะห์มาช่วยแก้ปัญหาทางวิศวกรรมก็เป็นอีกทางเลือกหนึ่งซึ่งถ้าได้รับการพิจารณาออกแบบให้เหมาะสมกับสถานการณ์และปัญหาที่เกิดขึ้นจะช่วยให้การก่อสร้างเป็นไปได้อย่างสะดวกรวดเร็วและประหยัดกว่าวิธีการก่อสร้างที่ใช้แก้ปัญหาทางวิศวกรรมแบบทั่วไป การใช้วัสดุสังเคราะห์ช่วยแก้ปัญหาในโครงการนี้สามารถลดระยะเวลาและค่าก่อสร้างให้กับเจ้าของงานได้เป็นจำนวนมาก

2.2 หลักการพื้นฐานของการวิเคราะห์และออกแบบมวลดินเสริมความแข็งแรง

การพิบัติของมวลดินจะเกิดขึ้นเนื่องจากหน่วยแรงเฉือน ดังนั้นเมื่อมวลดินถูกแรงภายนอกกระทำก่อนที่จะเกิดการพิบัติขึ้นจะเกิดหน่วยแรงต้านทานภายในมวลดินเนื่องจากมวลดินเกิดการเคลื่อนตัวตามแนวระนาบที่จะเกิดการพิบัติโดยจะช่วยต้านหน่วยแรงเฉือนที่เกิดขึ้นเนื่องจากแรงกระทำภายนอก หน่วยแรงต้านทานที่เกิดขึ้นนี้จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับแรงเสียดทานระหว่างอนุภาคดิน (Particle Friction) , ลักษณะรูปร่างและการเรียงตัวของอนุภาคดิน (Particle Shapes and Packing) และหน่วยแรงอัดจากภายนอกที่เกิดจากน้ำหนักของดินที่ทับถมมาในอดีต (Compressive Stresses) ในกรณีที่แรงต้านทานมีค่าน้อยกว่าหน่วยแรงเฉือนที่เกิดขึ้นก็จะเกิดการพิบัติของมวลดิน ดังนั้นเพื่อเป็นการป้องกันการพิบัตินี้จึงได้มีการนำวัสดุมาเสริมเพื่อช่วยเพิ่มความแข็งแรงให้กับมวลดิน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะปรับปรุงคุณสมบัติทางด้านการรับหน่วยแรงเฉือนของมวลดินให้มีความสามารถต้านทานหน่วยแรงเฉือนที่เกิดขึ้นเนื่องจากแรงกระทำภายนอกที่เป็นสาเหตุทำให้เกิดการพิบัติของมวลดินจนทำให้สิ่งก่อสร้างเกิดความเสียหายและไม่สามารถใช้งานได้ตามต้องการ

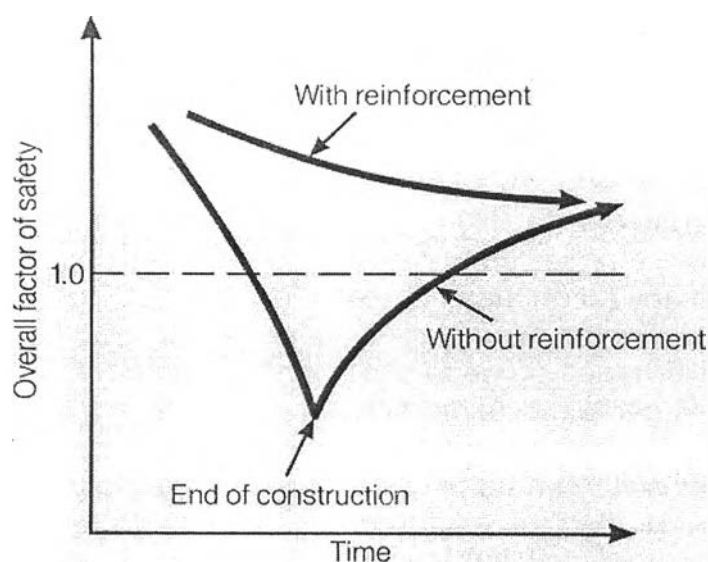
วัสดุเสริมความแข็งแรง (Reinforcement) จะเป็นตัวช่วยให้มวลดินมีเสถียรภาพเพิ่มมากขึ้น โดยการเพิ่มและลดหน่วยแรงที่มีผลต่อเสถียรภาพของมวลดินซึ่งสามารถแสดงให้เห็นได้จากการทดลอง direct shear test โดยการวางวัสดุเสริมเอียงทำมุม θ กับแนวดิ่ง ดังแสดงในรูปที่ 2.1 จะเห็นว่าแรงดึงที่เกิดขึ้นในวัสดุเสริม (P_R) จะอยู่ในแนวเดียวกับวัสดุเสริมคือเอียงทำมุม θ กับแนวดิ่ง เมื่อพิจารณาส่วนประกอบของแรงดึงในวัสดุเสริมตามทิศทางขนานและตั้งฉากกับระนาบรอยเลื่อนหรือระนาบของการพิบัติจะเห็นว่าส่วนประกอบของหน่วยแรงดึงในวัสดุเสริมในทิศทางที่ตั้งฉากกับระนาบรอยเลื่อน ($P_R \cos\theta$) จะช่วยเพิ่มค่าหน่วยแรงตั้งฉาก (Normal Stress) ของ Applied Stress (σ_v) ซึ่งจะช่วยต้านทานการพิบัติที่เกิดขึ้นในมวลดิน ในขณะที่ส่วนประกอบของหน่วยแรงดึงในวัสดุเสริมในทิศทางที่ขนานกับระนาบรอยเลื่อน ($P_R \sin\theta$) จะช่วยลดหน่วยแรงเฉือน (Shear Stress) ของหน่วยแรงเฉือนที่เข้ามากระทำ (τ) ที่จะทำให้เกิดการพิบัติในมวลดิน ดังนั้นการใช้วัสดุเสริมความแข็งแรงให้กับมวลดินจะช่วยทำให้มวลดินมีเสถียรภาพมากขึ้น โดยการเพิ่มหน่วยแรงตั้งฉากและลดหน่วยแรงเฉือน ดังแสดงในรูปที่ 2.1

รูปที่ 2.1 แสดงการเพิ่มขึ้นและลดลงของหน่วยแรงที่เกิดขึ้นในมวลดิน
เมื่อมีการเสริมความแข็งแรงให้กับมวลดิน

เสถียรภาพของดินถมที่ก่อสร้างบนชั้นดินเหนียวอ่อนส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับค่าความสามารถต้านทานแรงเฉือนของชั้นดินเหนียวอ่อน (Shearing Resistance) โดยเฉพาะการก่อสร้างดินถมบนชั้นดินเหนียวอ่อนที่มีปัญหาเรื่องความสามารถในการรับน้ำหนัก (Bearing Capacity) และการพิบัติของ slope ที่เกิดขึ้นในชั้นดินเหนียวอ่อน การพิบัติของดินถมบนชั้นดินเหนียวอ่อนส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นในช่วงระหว่างการก่อสร้างหรือหลังการก่อสร้างเสร็จใหม่ๆ ทั้งนี้เนื่องจากเป็นช่วงที่ชั้นดินเหนียวอ่อนจะต้องรับน้ำหนักสูงสุดและขบวนการยุบอัดตัวคายน้ำ (Consolidation) ในชั้นดินเหนียวอ่อนเพื่อช่วยเพิ่มค่ากำลังรับแรงเฉือนไม่สามารถเกิดขึ้นได้ทันในช่วงระหว่างการก่อสร้างจึงทำให้ความสามารถในการรับหน่วยแรงเฉือนของชั้นดินเหนียวอ่อนมีค่าต่ำกว่าหน่วยแรงเฉือนที่เกิดจากน้ำหนักภายนอกที่ดินอ่อนจะต้องรับจึงเป็นสาเหตุของการพิบัติ ดังนั้นการเสริมความแข็งแรงด้วยวัสดุเสริมจะเป็นการเพิ่มเสถียรภาพของชั้นดินเหนียวอ่อน โดยช่วยป้องกันการพิบัติที่อาจจะเกิดขึ้นในช่วงระหว่างการก่อสร้างหรือหลังการก่อสร้างเสร็จใหม่ๆ (Short Term) ด้วยการลดค่าหน่วยแรงเฉือนของหน่วยแรงกระทำจากภายนอกที่มากระทำในมวลดินเหนียวอ่อน และด้วย stiffness ของวัสดุเสริมแรงยังช่วยลดค่าการทรุดตัวที่แตกต่าง (Differential Settlement)

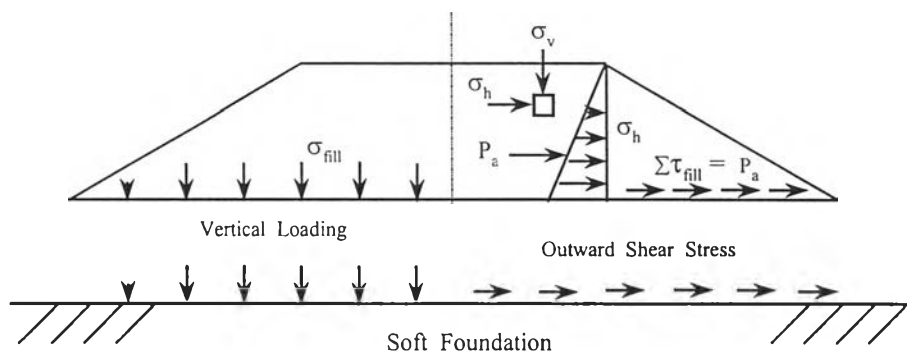
รูปที่ 2.2 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนความปลอดภัยกับเวลาในช่วงระหว่างการก่อสร้าง

รูปที่ 2.2 เป็นกราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนความปลอดภัยกับเวลาในช่วงระหว่างการก่อสร้างซึ่งแสดงให้เห็นถึงผลของการเสริมความแข็งแรงให้กับดินถมที่ก่อสร้างบนชั้นดินเหนียวอ่อน โดยจะช่วยเพิ่มเสถียรภาพให้กับดินถมในช่วงระหว่างการก่อสร้างและหลังการก่อสร้าง เนื่องจากเมื่อวัสดุเสริมมีแรงดึงเกิดขึ้นจากการถ่ายแรงของมวลดินเมื่อระยะเวลาผ่านไปนานๆ จะทำให้เกิดความล้า (Creep) ในวัสดุเสริมซึ่งจะทำให้ความสามารถในการรับแรงดึงของวัสดุเสริมลดลง นอกจากนี้วัสดุเสริมความแข็งแรงจะมีการเสื่อมสภาพตามระยะเวลาเนื่องจากสภาวะแวดล้อมภายในมวลดินจะมีความเป็นกรด ด่าง และมีพวกเชื้อราและแบคทีเรียต่างๆ ที่จะทำให้วัสดุเสริมความแข็งแรงมีการเสื่อมสภาพ ซึ่งจะขึ้นอยู่กับชนิดของเส้นใยที่ใช้ในการผลิต

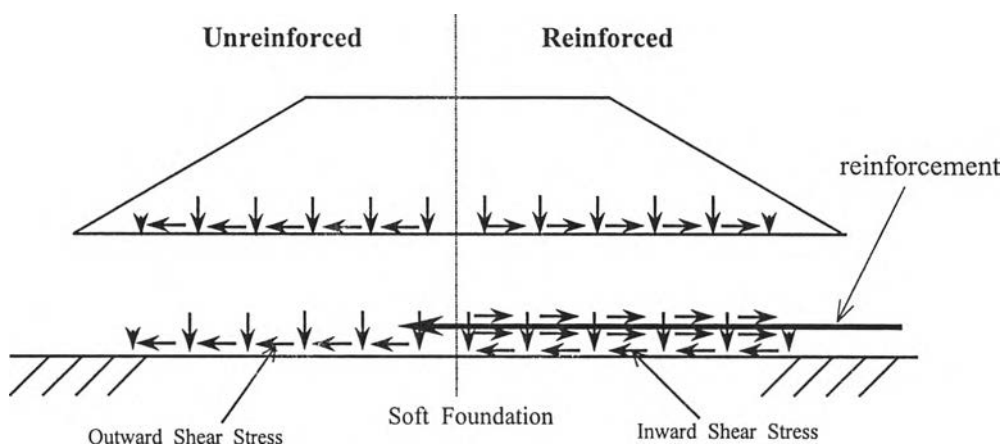
ในการออกแบบมวลดินเสริมความแข็งแรงโดยทั่วไปจะใช้ทฤษฎีแรงดันดิน (Earth Pressure) และเสถียรภาพของความลาดชัน (Slope Stability) โดยจะยึดหลักการพื้นฐานของความสมดุล (Limit Equilibrium) ของหน่วยแรงที่เกิดขึ้นภายในมวลดิน รูปที่ 2.3 จะแสดงการกระจายของหน่วยแรงที่เกิดขึ้นบนชั้นดินเหนียวอ่อนเนื่องจากน้ำหนักของดินถมเปรียบเทียบระหว่างกรณีที่ไม่มีการใช้วัสดุเสริมความแข็งแรงกับกรณีที่มีการใช้วัสดุเสริมความแข็งแรง ในกรณีที่ไม่มีการใช้วัสดุเสริมความแข็งแรง (รูปที่ 2.3a) หน่วยแรงที่จะทำให้เกิดการพิบัติคือ Vertical Loading และ Outward Shear Stress จะถูกต้านด้วยหน่วยแรงยึดเหนี่ยวภายในชั้นดินเหนียวอ่อนเองถ้าหน่วยแรงยึดเหนี่ยวภายในของชั้นดินเหนียวอ่อนมีค่าน้อยกว่าหน่วยแรงที่จะทำให้เกิดการพิบัติก็จะเกิดความไม่สมดุลของหน่วยแรงขึ้นซึ่งเป็นสาเหตุของการพิบัติ ดังนั้นเพื่อที่จะทำให้เกิดความสมดุลของหน่วยแรงขึ้นจะต้องมีการเพิ่มค่าหน่วยแรงยึดเหนี่ยวภายในของชั้นดินเหนียวอ่อนโดยการเสริมความแข็งแรงด้วยวัสดุเสริม (Reinforcement) (รูปที่ 2.3b) ซึ่งวัสดุที่ใช้เสริมความแข็งแรงจะทำหน้าที่ช่วยลดหน่วยแรงที่จะทำให้เกิดการพิบัติ (Outward Shear Stress) และเพิ่มหน่วยแรงที่จะช่วยต้านการพิบัติ (Inward Shear Stress)

การวิเคราะห์และออกแบบดินถมบนชั้นดินเหนียวอ่อนโดยมีวัสดุเสริมความแข็งแรง (Reinforced Embankment) จะมีหลายวิธีด้วยกัน เช่น Finite Element , Finite Difference , Plasticity Analysis หรือการใช้ Design Charts ที่ได้จากการวิเคราะห์รูปแบบของดินถมหลายๆ รูปแบบ เป็นต้น แต่ในทางปฏิบัติการวิเคราะห์โดยใช้หลักการของความสมดุลจะเป็นที่นิยมและได้รับการยอมรับจากผู้เชี่ยวชาญหลายท่าน เช่น Wager (1968) , Maagdenberg (1977) , Broms (1977) , Hoedt (1978) , Fowler (1979) , Bell (1980) เป็นต้น

การวิเคราะห์ด้วยวิธีความสมดุลของหน่วยแรงนี้วัสดุเสริมจะถูกสมมติให้เป็นชั้นดินบาง ๆ ที่มีค่าแรงยึดเหนี่ยวสูง (Highly Cohesive Layer) รูปแบบของการพิบัติ (The Failure Mechanism) แต่ละชนิดจะถูกวิเคราะห์เพื่อหาค่าแรงดึงสูงสุดที่เกิดขึ้นในวัสดุเสริมแรงดึงนี้จะนำมาเปรียบเทียบกับความสามารถในการรับแรงดึงสูงสุดของวัสดุเสริม (The Reinforcement Tensile Strength) ซึ่งแรงดึงสูงสุดที่เกิดขึ้นกับวัสดุเสริมจะต้องมีค่าน้อยกว่าความสามารถของวัสดุเสริมที่รับแรงดึงได้จึงจะทำให้มวลดินอยู่ในสภาพสมดุลและมีเสถียรภาพ

(a)

(b)

รูปที่ 2.3 (a) แสดงการกระจายของหน่วยแรงที่เกิดขึ้นบนชั้นดินเหนียวอ่อนกรณีที่ดินถมไม่มีการเสริมความแข็งแรง, (b) แสดงการกระจายของหน่วยแรงที่เกิดขึ้นบนชั้นดินเหนียวอ่อน เปรียบเทียบระหว่างกรณีที่มีการเสริมความแข็งแรงกับกรณีที่ไม่มีการเสริมความแข็งแรง

ดังนั้นหลักการที่สำคัญสำหรับการวิเคราะห์และออกแบบดินถมเสริมความแข็งแรงบนชั้นดินเหนียวอ่อน จะใช้การเปรียบเทียบแรงดึง 2 ชนิด คือ

- **The Required Reinforcement Forces** เป็นแรงดึงที่เกิดขึ้นในวัสดุเสริมที่ต้องการเพื่อช่วยต้านการพิบัติของมวลดิน ช่วยให้มวลดินอยู่ในสภาวะสมดุลด้วยอัตราส่วนปลอดภัยที่กำหนด แรงดึงนี้จะขึ้นอยู่กับคุณสมบัติด้านความแข็งแรงของดินถมและดินเหนียวอ่อน (Soil Strength Properties)

- **The Available Reinforcement Forces** เป็นแรงดึงสูงสุดที่วัสดุเสริมสามารถที่จะรับได้โดยไม่ทำให้เกิดการฉีกขาดหรือมีระยะการยืดตัว (Elongation) มากเกินค่าที่กำหนดไว้ ซึ่งแรงนี้จะขึ้นอยู่กับชนิดและคุณสมบัติด้านความแข็งแรงของวัสดุเสริม (Material Stiffness and Strength Properties) และนอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับปฏิกิริยาระหว่างมวลดินและวัสดุเสริมอีกด้วย

ในการเปรียบเทียบที่ทุกๆ จุดบนวัสดุเสริมค่าของ the required reinforcement forces จะต้องไม่มากกว่าค่าของ the available reinforcement forces จึงจะช่วยให้ดินถมอยู่ในสภาพสมดุลได้โดยไม่เกิดการพิบัติ การออกแบบโดยทั่วไปจะมี 2 วิธี คือ Working Limit State และ Ultimate Limit State โดยวิธีของ Ultimate Limit State จะเป็นวิธีที่ดีกว่าและประหยัดกว่า เนื่องจากได้ใช้ความสามารถด้านความแข็งแรงของดินอย่างเต็มที่ (The Full Soil Shear Strength) ส่วนวิธีของ Working Limit State จะใช้ shear strength ของดินเพียงบางส่วนเท่านั้น

2.3 ลักษณะของการพิบัติ

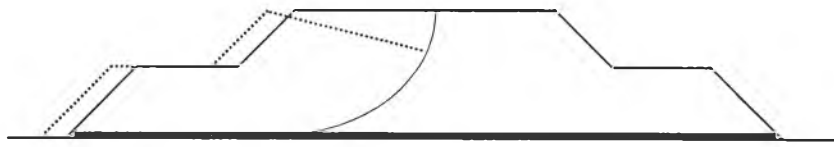
การออกแบบดินถมเสริมความแข็งแรงจะต้องทำการวิเคราะห์รูปแบบของการเกิดพิบัติหลาย ๆ รูปแบบด้วยกัน โดยจะเลือกรูปแบบของการพิบัติที่ให้ค่าอัตราส่วนปลอดภัยน้อยที่สุด (The Minimum Factor of Safety) หรือให้ค่าแรงดึงที่เกิดขึ้นในวัสดุเสริมมากที่สุด (The Maximum Required Reinforcement Force) มาทำการออกแบบ ซึ่งลักษณะของการพิบัติของดินถมที่สำคัญพอจะแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. **Horizontal Slope/Lateral Spreading Failure** เป็นการพิบัติเนื่องจากเกิดการเคลื่อนตัวทางด้านข้างของดินถม
2. **Rotational Slope/Foundation Bearing Failure** เป็นการพิบัติเนื่องจากดินเหนียวอ่อนไม่สามารถรับน้ำหนักของดินถมได้ จะทำให้เกิดการเลื่อนไถลทั้งของดินถมและดินเหนียวอ่อน ตามแนวระนาบของการพิบัติ ซึ่งจะถูกสมมติให้เป็นระนาบวงกลม (Slip Circle)
3. **Excessive Foundation Displacement Failure** เป็นการพิบัติเนื่องจากเกิดการเคลื่อนตัวทางด้านข้างของดินเหนียวอ่อนเพียงอย่างเดียว ทำให้ดินถมเกิดการทรุดตัวจมลง

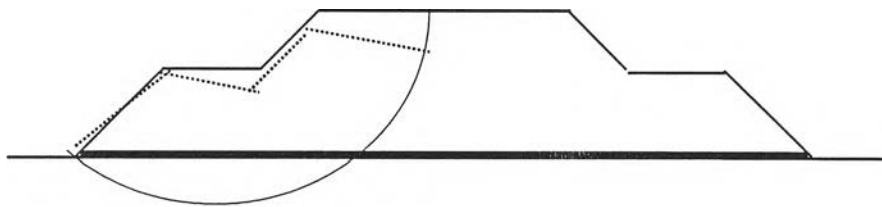
ลักษณะของการพิบัติแต่ละชนิด ได้แสดงไว้ในรูปที่ 2.4

2.3.1 Horizontal Sliding/Lateral Spreading of Embankment

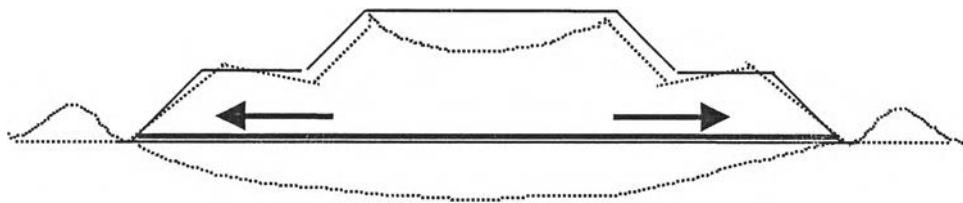
ลักษณะของการพิบัติแบบนี้จะเป็นลักษณะที่ดินถมเกิดการเคลื่อนตัวไปทางด้านข้าง (Lateral Spreading) โดยแรงที่จะทำให้เกิดการเคลื่อนตัวจะเป็นแรงดันดินของดินถม (Active Earth Pressure) และแรงดันน้ำ (Hydrostatic Pressure) ในกรณีที่มีรอยแตกที่ผิวของดินถมซึ่งเป็นลักษณะของ tension crack แรงเหล่านี้จะถูกต้านด้วยแรงเสียดทานที่เกิดขึ้นระหว่างดินถมและแผ่นใยสังเคราะห์ซึ่งจะมีลักษณะคงที่ตลอด แรงเสียดทานที่เกิดขึ้นจะทำให้เกิดแรงดึงในแผ่นใยสังเคราะห์ ขนาดของแรงดึงจะมีขนาดลดลงตั้งแต่กึ่งกลางหน้าตัดของดินถมจนถึงปลายแนวลาดเอียง (Slope) ของดินถม โดยแผ่นใยสังเคราะห์จะต้องมีความสามารถในการรับแรงดึงที่เกิดจากแรงเสียดทานนี้ได้ เพราะมิฉะนั้นอาจจะทำให้แผ่นใยสังเคราะห์เกิดการฉีกขาดหรือมีการยืดตัวมากเกินไปจนทำให้เกิดการเคลื่อนตัว (Sliding) ระหว่างแผ่นใยสังเคราะห์และชั้นดินเหนียวอ่อน

(a) Horizontal Slope/Lateral Spreading Failure

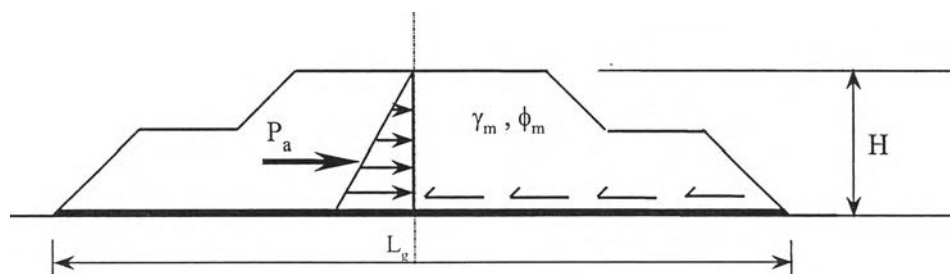

(b) Rotational Slope/Foundation Bearing Failure

(c) Excessive Foundation Displacement Failure

รูปที่ 2.4 รูปแบบของการพิบัติลักษณะต่าง ๆ

รูปที่ 2.5 การวิเคราะห์หาแรงดันดินเนื่องจากการพิบัติแบบ Horizontal Sliding

แรงดันดินที่เกิดขึ้นสามารถหาได้โดยใช้ทฤษฎีแรงดันดินของ Mohr-Coulomb โดยจะคิดที่กึ่งกลางของดินถม ดังแสดงในรูปที่ 2.5

$$P_a = \frac{1}{2} \gamma_m H^2 K_a \quad (2.1)$$

โดยที่ P_a = แรงดันดินเนื่องจากดินถม

γ_m = หน่วยน้ำหนักของดินถม

H = ความสูงของดินถม

K_a = Active Earth Pressure Coefficients = $\tan^2(45 - \frac{\phi_m}{2})$

ϕ_m = ค่ามุมเสียดทานภายในของดินถม

ส่วนแรงเสียดทานที่เกิดขึ้นระหว่างดินถมและแผ่นใยสังเคราะห์ ซึ่งจะต่อต้านแรงดันดินเนื่องจากดินถม (P_a) ช่วยให้ดินถมไม่เกิดการเคลื่อนตัวทางด้านข้างสามารถหาได้ ดังนี้

$$P_r = \frac{1}{2} L_g \gamma_m H \tan \phi_{sg} \quad (2.2)$$

โดยที่ P_r = แรงเสียดทานที่เกิดขึ้นระหว่างดินถมและแผ่นใยสังเคราะห์

L_g = ความยาวของแผ่นใยสังเคราะห์ตามหน้าตัดของดินถม

ϕ_{sg} = ค่ามุมเสียดทานภายในระหว่างดินถมและแผ่นใยสังเคราะห์

ค่ามุมเสียดทานภายในระหว่างดินถมและแผ่นใยสังเคราะห์สามารถหาได้จากค่ามุมเสียดทานภายในของดินถมโดยใช้ความสัมพันธ์ ดังนี้

$$\tan \phi_{sg} = f_b \tan \phi_m \quad (2.3)$$

โดยที่ f_b = Coefficient of Interaction = 0.5 – 0.9

ϕ_m = ค่ามุมเสียดทานภายในของดินถม

ดังนั้น ค่าอัตราส่วนปลอดภัยของการเคลื่อนตัวทางด้านข้าง (Factor of Safety Against Sliding , $F.S._{sliding}$) คือ

$$F.S._{sliding} = \frac{P_r}{P_a} \quad (2.4)$$

ถึงแม้ว่าแรงเสียดทานที่เกิดขึ้นระหว่างดินถมและแผ่นใยสังเคราะห์(P_r) จะมีค่ามากกว่าแรงดันดิน(P_a) ก็ตามดินถมอาจจะเกิดการเคลื่อนตัวได้เช่นกันเนื่องจากแรงเสียดทานที่เกิดขึ้นจะทำให้เกิดแรงดึงในแผ่นใยสังเคราะห์ซึ่งแรงดึงนี้จะเริ่มเกิดขึ้นเมื่อแผ่นใยสังเคราะห์เริ่มมีการยืดตัว ถ้าความสามารถในการรับแรงดึงสูงสุดของแผ่นใยสังเคราะห์ (Ultimate Tensile Strength , T_{ult}) มีค่าน้อยกว่าแรงดันดิน (P_a) แผ่นใยสังเคราะห์จะเกิดการยืดตัวมากเกินไปกำหนดหรืออาจจะเกิดการฉีกขาดทำให้ดินถมเกิดการเคลื่อนตัวตามแนวระนาบระหว่างแผ่นใยสังเคราะห์และชั้นดินเหนียวอ่อน ดังนั้นตัวแปรที่ใช้ในการควบคุมเพื่อป้องกันการเคลื่อนตัวของดินถมตามแนวระนาบของแผ่นใยสังเคราะห์กับชั้นดินเหนียวอ่อนคือ ค่าโมดูลัสความยืดหยุ่น (Tensile Modulus) ของแผ่นใยสังเคราะห์และอัตราส่วนความปลอดภัยที่ใช้ในการหาค่าโมดูลัสต่ำสุดที่ต้องการซึ่งโดยปกติจะใช้เท่ากับ 2 ดังนั้นการออกแบบเพื่อป้องกันการเคลื่อนตัวดังกล่าวจะต้องคำนวณหาค่าโมดูลัสความยืดหยุ่นต่ำสุด(Minimum Tensile Modulus) ของแผ่นใยสังเคราะห์ที่ต้องการซึ่งสามารถคำนวณได้ดังนี้

$$E_f = \frac{T_{ult}}{\epsilon_{max}} \quad (2.5)$$

- โดยที่ E_f = Tensile Modulus ของแผ่นใยสังเคราะห์
 T_{ult} = แรงดึงสูงสุดของแผ่นใยสังเคราะห์ที่ต้องการ
 = แรงดันดินที่เกิดขึ้นคูณด้วยอัตราส่วนปลอดภัย ซึ่งโดยปกติไม่ควรใช้ต่ำกว่า 2.0 ($P_a \times F.S.$)
 ϵ_{max} = ค่าการยืดตัวมากที่สุดที่ยอมให้ได้ของแผ่นใยสังเคราะห์ ซึ่งตามมาตรฐานของ American (The Corps of Engineers) ยอมให้มีการยืดตัวได้ 10%

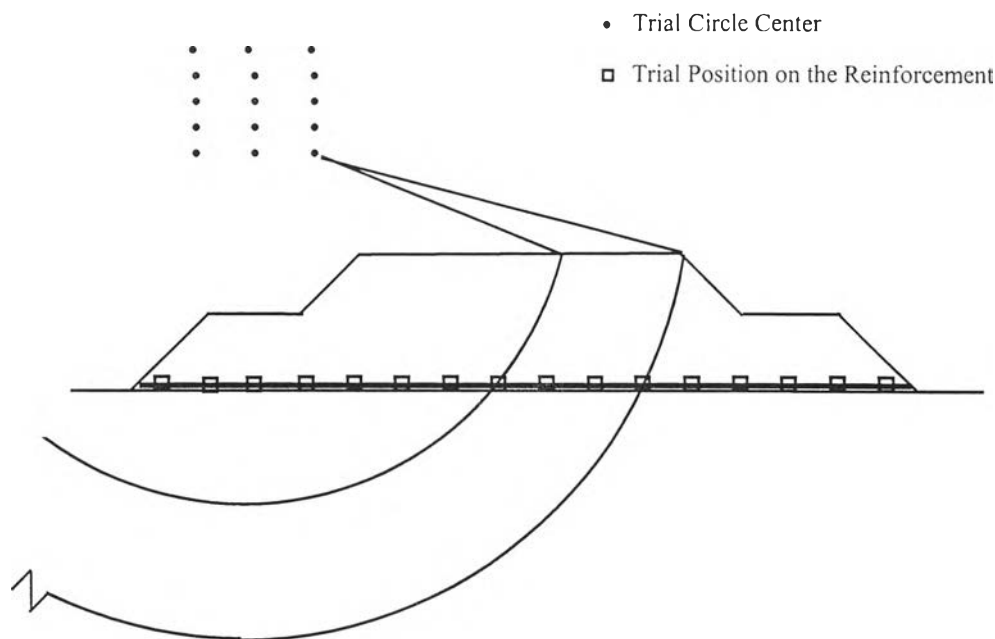

ค่า Tensile Modulus (E_p) ที่หามาได้เป็นค่าต่ำสุดที่จะป้องกันไม่ให้เกิดการเคลื่อนตัวทางด้านข้างตามแนวระนาบระหว่างแผ่นใยสังเคราะห์และดินเหนียวอ่อน ซึ่งในการเลือกแผ่นใยสังเคราะห์จะต้องเลือกแผ่นใยสังเคราะห์ที่มีค่า Tensile Modulus ไม่ต่ำกว่าค่าที่ได้มาจากการคำนวณ

2.3.2 Rotational Slope/Foundation Bearing Failure

เป็นการพิบัติของชั้นดินเหนียวอ่อน (Soft Foundation Soil) ซึ่งรูปแบบของการพิบัติจะเป็นลักษณะ slope failure โดยที่ระนาบของการพิบัติจะถูกสมมติให้เป็นระนาบวงกลม (Slip Circle) การวิเคราะห์หาค่าแรงดึงสูงสุดที่เกิดขึ้นในแผ่นใยสังเคราะห์ที่จะช่วยต้านไม่ให้เกิดการพิบัติแบบ Rotational Slope Failure มีหลายวิธีด้วยกันซึ่งแต่ละวิธีจะมีสมมติฐานที่แตกต่างกันแต่จะยึดหลักการพื้นฐานของความสมดุลของหน่วยแรงเหมือนกันในที่นี้จะขอกกล่าวเฉพาะวิธีที่ใช้กันทั่วไป ดังนี้

JEWELL , R.A. (1982) ได้ใช้วิธี Slip Circle Analysis ในการวิเคราะห์ดินถมที่มีการเสริมความแข็งแรงด้วยแผ่นใยสังเคราะห์ซึ่งเป็นวิธีที่ง่ายและใช้กันทั่วไปโดยจะวิเคราะห์ระนาบของการพิบัติที่มีจุดศูนย์กลางอยู่ที่ตำแหน่งต่างๆ ดังแสดงในรูปที่ 2.6 แต่ละตำแหน่งของจุดศูนย์กลางจะวิเคราะห์ระนาบพิบัติตามแนวของแผ่นใยสังเคราะห์โดยจะแบ่งเป็นช่วงๆตามความเหมาะสมและความละเอียดที่ต้องการ แต่ละจุดบนแผ่นใยสังเคราะห์จะให้ค่าแรงดึงที่เกิดขึ้นในแผ่นใยสังเคราะห์ที่ต้องการ (The Required Reinforcement Forces) เพื่อให้มวลดินอยู่ในสภาวะสมดุลและเมื่อเปรียบเทียบในแต่ละจุดศูนย์กลางแล้วค่าอัตราส่วนปลอดภัยที่ต่ำที่สุดและค่าแรงดึงที่เกิดขึ้นในแผ่นใยสังเคราะห์ที่มากที่สุดจะเป็นค่าที่นำมาใช้ในการออกแบบ

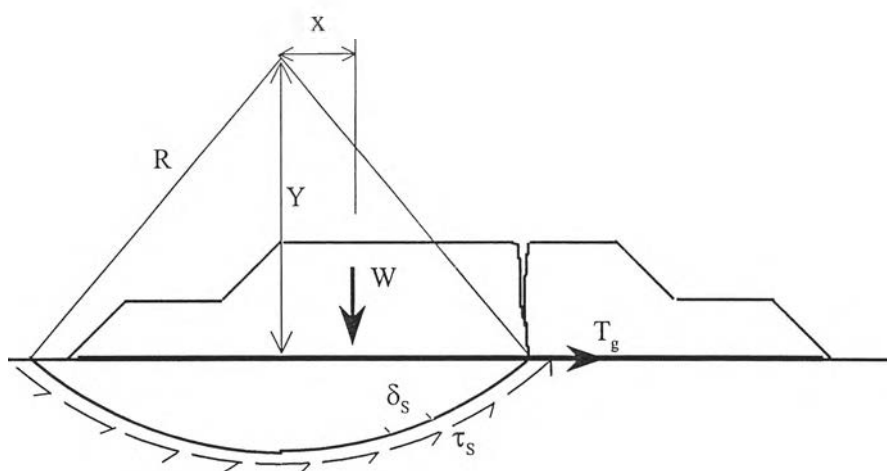

รูปที่ 2.6 การวิเคราะห์ห้ระนาบของการพิบัติที่ตำแหน่งต่าง ๆ

สมมติฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์หาค่าแรงดึงสูงสุดในแผ่นใยสังเคราะห์มีดังนี้

1. แรงที่เกิดขึ้นในแผ่นใยสังเคราะห์จะมีทิศทางเดียวกับแนวการวางของแผ่นใยสังเคราะห์
2. แรงที่เกิดขึ้นในแผ่นใยสังเคราะห์จะช่วยลดค่าหน่วยแรงเฉือนที่จะทำให้เกิดการพิบัติในมวลดินเท่านั้น โดยจะไม่คิดการเพิ่มความต้านทานของหน่วยแรงเฉือนที่เกิดขึ้นเนื่องจากการเพิ่มของหน่วยแรงตั้งฉาก (Normal Stress)
3. ในการออกแบบจะกำหนดค่าอัตราส่วนความปลอดภัยเพื่อหาค่าแรงดึงในแผ่นใยสังเคราะห์ ซึ่งอาจจะไม่ตรงกับค่าที่เกิดขึ้นจริง

จากรูปที่ 2.7 ในกรณีที่ดินถมไม่มีการเสริมความแข็งแรง (Unreinforced Embankment) การหาค่าอัตราส่วนปลอดภัยสำหรับการพิบัติแบบ slope failure (Factor of safety against slope failure) สามารถหาได้จากความสัมพันธ์ของ Restoring Moments (M_R) กับ Disturbing Moments (M_D) ดังสมการที่ (2.6)

รูปที่ 2.7 Definitions and Forces for a Slip Circle Analysis

$$F.S._{\text{unreinforced}} = \frac{M_R}{M_D} \quad (2.6)$$

โดยที่ M_R = ผลรวมของ the restoring moments ซึ่ง ได้มาจากความต้านทานแรง
เฉือนของดิน = $(\sum \tau_s \delta_s)R$

M_D = ผลรวมของ the disturbing moments = Wx

ในกรณีที่ดินถมมีการเสริมความแข็งแรง (Reinforced Embankment) ที่ฐานของดินถม
เพียงชั้นเดียวด้วยแผ่นใยสังเคราะห์แรงดึงที่เกิดขึ้นในแผ่นใยสังเคราะห์จะช่วยเพิ่มค่า Restoring
Moment (ΔM_R) ดังแสดงในสมการที่ (2.7)

$$\Delta M_R = T_g Y \quad (2.7)$$

โดยที่ T_g = แรงดึงที่เกิดขึ้นในแผ่นใยสังเคราะห์ที่จุดตัดระหว่างระนาบพิบัติกับ
แนวของแผ่นใยสังเคราะห์

Y = ระยะในแนวตั้งระหว่างจุดศูนย์กลางของระนาบพิบัติกับแผ่นใย
สังเคราะห์

ดังนั้นค่าอัตราส่วนปลอดภัยสำหรับการพิบัติแบบ slope failure ของดินถมที่มีการเสริมความแข็งแรงสามารถหาได้ ดังนี้

$$F.S._{reinforced} = \frac{M_R + \Delta M_R}{M_D} \quad (2.8)$$

ในกรณีที่กำหนดค่าอัตราส่วนปลอดภัยตามที่ต้องการ ค่าแรงดึงในแผ่นใยสังเคราะห์ที่ต้องการเพื่อให้มวลดินอยู่ในสภาวะสมดุลย์สามารถหาได้จากสมการ (2.8) ซึ่งมี 2 วิธี ดังนี้

1. วิธี Working Limit State ค่าแรงดึงในแผ่นใยสังเคราะห์ที่ต้องการ (T_{wg}) สามารถหาได้ ดังนี้

$$T_{wg} = \frac{M_D - \frac{M_R}{F.S.}}{Y_R} \quad (2.9)$$

2. วิธี Ultimate Limit State ค่าแรงดึงในแผ่นใยสังเคราะห์ที่ต้องการ (T_{ug}) หาได้ ดังนี้

$$T_{ug} = \frac{M_D \times F.S. - M_R}{Y_R} \quad (2.10)$$

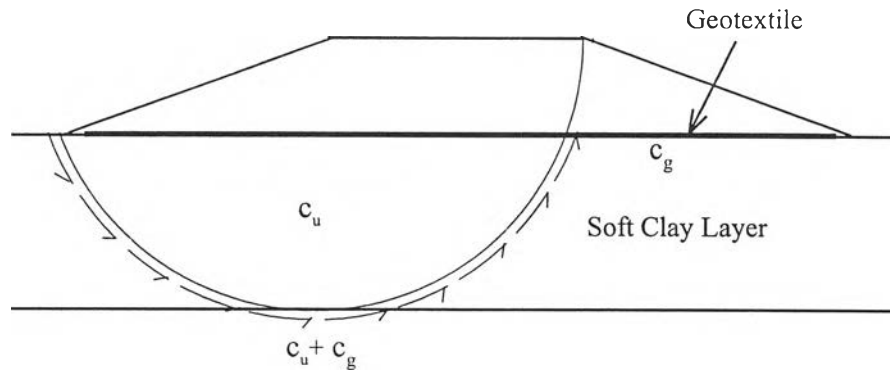
FOWLER , J. (1979) ได้ใช้ทฤษฎีการวิเคราะห์เสถียรภาพความลาดชันของ BISHOP (The Simplified Bishop Slope Stability) เพื่อหาค่าแรงดึงสูงสุดที่เกิดขึ้นในแผ่นใยสังเคราะห์ โดยมีสมมติฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ ดังนี้

1. แรงดึงในแผ่นใยสังเคราะห์จะเกิดขึ้นสูงสุดก่อนที่จะเกิดการพิบัติแบบ Slope Failure
2. เมื่อดินถมมี tension cracks เกิดขึ้นจะไม่เกิดความต้านทานเนื่องจากแรงเฉือนในดินถม
3. ระนาบของพิบัติจะเป็นลักษณะวงกลม (Critical Slip Circle) โดยจะเริ่มตั้งแต่ชั้นดินถมลงไปจนถึงชั้นดินเหนียวอ่อนที่ระดับความลึกที่มีค่าแรงยึดเหนี่ยวต่ำสุด
4. แรงดึงสูงสุดในแผ่นใยสังเคราะห์จะเกิดขึ้นพร้อมกับค่าแรงยึดเหนี่ยวในดินเหนียวอ่อน
5. แรงดึงในแผ่นใยสังเคราะห์เทียบเท่ากับแรงยึดเหนี่ยวในชั้นดินเหนียวอ่อน โดยกระจายสม่ำเสมอบนระนาบพิบัติและมีมุมเสียดทานภายใน (ϕ) เท่ากับศูนย์
6. ระดับน้ำใต้ดินจะถูกสมมติให้อยู่ที่ระดับเดียวกับแผ่นใยสังเคราะห์

ในการวิเคราะห์จะสมมติให้แผ่นใยสังเคราะห์วางอยู่บนชั้นดินเหนียวอ่อนซึ่งเป็นฐานรองรับดินถม เมื่อเกิดการพิบัติระนาบพิบัติจะเป็นลักษณะส่วนโค้งของวงกลม โดยจะแผ่ขยายไปจนถึงปลายแนวลาดเอียงของดินถม ดังแสดงในรูปที่ 2.8 หน่วยแรงที่จะคอยต้านไม่ให้เกิดการพิบัติประกอบด้วยหน่วยแรงดึงในแผ่นใยสังเคราะห์และหน่วยแรงยึดเหนี่ยวในชั้นดินเหนียวอ่อนซึ่งกระจายสม่ำเสมอตามความยาวส่วนโค้งของระนาบพิบัติ

จากสมมติฐานที่พิจารณาให้หน่วยแรงดึงในแผ่นใยสังเคราะห์เทียบเท่าหน่วยแรงยึดเหนี่ยวในชั้นดินเหนียวอ่อน ดังนั้นผลรวมของหน่วยแรงยึดเหนี่ยวที่จะช่วยต้านไม่ให้เกิดการพิบัติ คือ

$$c = c_g + c_u \quad (2.11)$$

รูปที่ 2.8 การวิเคราะห์ดินถมเสริมความแข็งแรงโดยใช้ทฤษฎีของ FOWLER

โดยที่ c = หน่วยแรงยึดเหนี่ยวรวม

c_g = หน่วยแรงยึดเหนี่ยวในแผ่นใยสังเคราะห์

c_u = หน่วยแรงยึดเหนี่ยวในชั้นดินเหนียวอ่อน

ดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างแรงดึงและหน่วยแรงยึดเหนี่ยวในแผ่นใยสังเคราะห์สามารถได้ดังสมการที่ (2.12)

$$T_g = c_g L \quad (2.12)$$

โดยที่ T_g = แรงดึงในแผ่นใยสังเคราะห์

L = ความยาวของส่วนโค้งของระนาบพิบัติส่วนที่อยู่ในชั้นดินเหนียวอ่อนหรือได้แผ่นใยสังเคราะห์

จากหลักการพื้นฐานของความสมดุลของหน่วยแรงจะได้ว่า แรงที่ทำให้เกิดการพิบัติ (Driving Force , F_D) จะเท่ากับแรงที่ช่วยต้านไม่ให้เกิดการพิบัติ (Resisting Force , F_R) ซึ่งสามารถหาได้ ดังนี้

$$\begin{aligned}
 F_R &= cL \\
 &= (c_u + c_u)L \\
 &= T_u + c_uL
 \end{aligned}
 \tag{2.13}$$

แรงที่ทำให้เกิดการพิบัติจะเกิดจากน้ำหนักของดินถม (W) โดยการพิจารณาส่วนโค้งย่อย (Slices) ของระนาบพิบัติจะได้ว่า

$$F_D = \sum W_i \sin \theta_i \tag{2.14}$$

ดังนั้นจากหลักการสมดุลของหน่วยแรงสามารถหาค่าแรงดึงในแผ่นใยสังเคราะห์ที่จะช่วยต้านไม่ให้เกิดการพิบัติในดินเหนียวอ่อนได้ ดังนี้

$$T_u = F.S. \times \sum W_i \sin \theta_i - c_u L \tag{2.15}$$

การหาค่าแรงดึงในแผ่นใยสังเคราะห์ทั้ง 2 วิธีตามที่ได้กล่าวมาแล้วนี้จำเป็นต้องทำการวิเคราะห์รูปแบบของการพิบัติหลายๆ ครั้งเพื่อหาค่าแรงดึงในแผ่นใยสังเคราะห์ที่มากที่สุด ซึ่งเป็นงานที่ต้องทำซ้ำๆ กันจึงจำเป็นต้องมีคอมพิวเตอร์ช่วยในการคำนวณ ดังนั้นจึงได้มีการจัดทำเป็น charts สำหรับใช้ในการออกแบบหาค่าแรงดึงที่เกิดขึ้นในแผ่นใยสังเคราะห์ซึ่งได้มีผู้จัดทำไว้มากมายหลายท่าน แต่ในที่นี้จะขอเสนอตัวอย่าง charts ที่ใช้สำหรับโครงการ Pinto Pass Embankment ซึ่งจัดทำขึ้นโดย The U.S. Army Engineer Waterways Experiment Station มีด้วยกัน 2 charts ดังแสดงในรูปที่ 2.9 และ 2.10 โดยปกติการใช้ charts ออกแบบหาค่าแรงดึงในแผ่นใยสังเคราะห์นี้จะใช้สำหรับการออกแบบในขั้นต้น (Preliminary Design) เท่านั้นเพื่อประเมินราคาค่าก่อสร้างเปรียบเทียบกับวิธีการก่อสร้างแบบอื่น

ในการสร้าง design curves จะต้องทำการวิเคราะห์หาค่าอัตราส่วนปลอดภัยและหน่วยแรงยึดเหนี่ยวรวม(c) ของระนาบวิกฤติโดยการกำหนดส่วนโค้งของระนาบวิกฤติตามตำแหน่งต่างๆ แล้วนำมาเขียนเป็น curves แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ไม่มีหน่วย 2 ตัวแปร คือ Depth Ratio (D) และ Stability Number (N) ซึ่งได้มาจากการรวบรวมตัวแปรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

กับการออกแบบ เช่น ความสูงของดินถม (H) , ความหนาของชั้นดินเหนียวอ่อน (h) และค่าแรงยึดเหนี่ยวของชั้นดินเหนียวอ่อน (c_u) และแผ่นใยสังเคราะห์ (c_g) แล้วสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรเหล่านี้ให้เป็นตัวแปรใหม่ที่ไม่มีหน่วย ดังนี้

1. **The Depth Ratio (D)** เป็นอัตราส่วนระหว่างผลรวมของความสูงของชั้นดินถม (H) และความหนาของชั้นดินเหนียวอ่อน (h) กับความสูงของชั้นดินถม (H)

$$D = \frac{H + h}{H} \quad (2.16)$$

2. **The Stability Number (N)** เป็นอัตราส่วนระหว่างค่าแรงยึดเหนี่ยว (c) กับหน่วยน้ำหนักของดินเหนียวอ่อน (γ_m) และความสูงของดินถม (H)

$$N = \frac{c}{\gamma_m H} \quad (2.17)$$

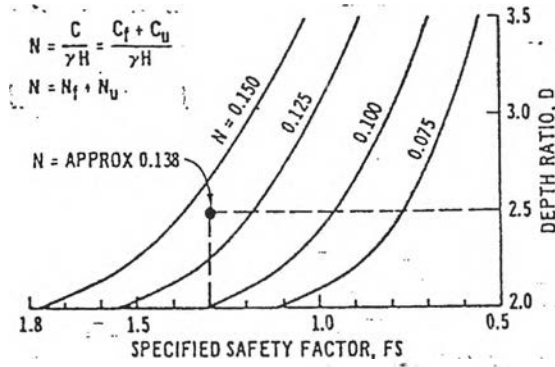
ขั้นตอนการออกแบบหาค่าแรงดึงในแผ่นใยสังเคราะห์โดยการใช้ design charts มีดังนี้

1. หาค่า Depth Ratio , D
2. กำหนดค่าอัตราส่วนปลอดภัยที่ต้องการ ซึ่งโดยปกติจะใช้ F.S. = 1.30
3. ใช้ chart รูปที่ 2.9 หาค่า Stability Number , N
4. คำนวณหา Stability Number ของดินเหนียวอ่อน , $N_u = \frac{c_u}{\gamma_m H}$
5. คำนวณหา Stability Number ของแผ่นใยสังเคราะห์ , $N_g = N - N_u$
6. คำนวณหาแรงยึดเหนี่ยวของแผ่นใยสังเคราะห์ , $c_g = N_g \gamma_m H$
7. ใช้ chart รูปที่ 2.10 หาค่าแรงดึงในแผ่นใยสังเคราะห์ที่ต้องการ , T_g

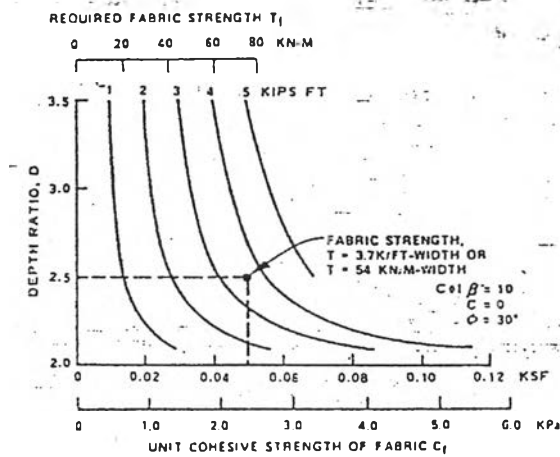
ในการคำนวณหาค่าแรงดึงในแผ่นใยสังเคราะห์ ส่วนใหญ่ค่าที่ได้จากการคำนวณเนื่องจากการพิบัติของดินเหนียวอ่อน (Slip Circle Type Failure or Rotational Type Failure) จะมาก

กว่าค่าของแรงดึงที่คำนวณได้จากการพิบัติเนื่องจากการเคลื่อนตัวทางด้านข้างของดินถม (Horizontal Sliding or Lateral Spreading of Embankment)

รูปที่ 2.9 Design Chart for Determining Stability Number

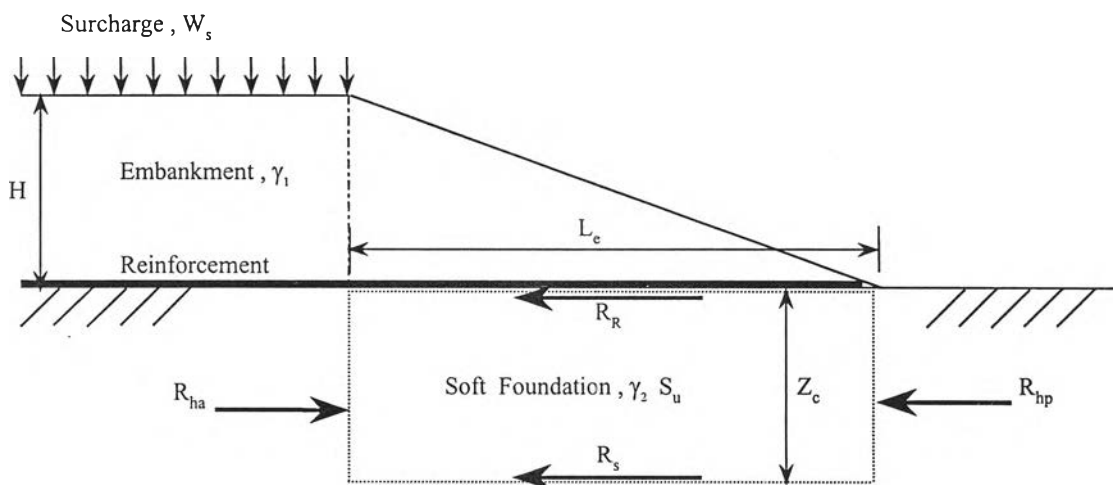
รูปที่ 2.10 Design Chart for Determining Fabric Strength

2.3.3 Foundation Extrusion Failure

เป็นการพิบัติเนื่องจากชั้นดินเหนียวอ่อนเกิดการเคลื่อนตัวทางด้านข้าง(Extrusion) เนื่องจากน้ำหนักกดทับของดินถมทำให้ดินถมเกิดการทรุดตัวจมลง แผ่นใยสังเคราะห์ที่อยู่ใต้ดินถม จะเกิดการยืด ดังแสดงในรูปที่ 2.4c ในกรณีที่ชั้นดินเหนียวอ่อนเกิดการเคลื่อนตัวมากเกินไป (Excessive Displacement) แผ่นใยสังเคราะห์ก็จะเกิดการยืดตัวที่มากเกินไป (Excessive Elongation) จนอาจเกิดการฉีกขาดขึ้นทำให้ดินถมเกิดการพิบัติได้

ในการป้องกันการพิบัติลักษณะนี้จะต้องคำนวณออกแบบความยาว side slope ของดินถมให้มีความยาวเพียงพอที่จะสามารถเกิดหน่วยแรงต้านทานมากกว่าแรงเฉือนที่จะทำให้เกิดการพิบัติ ซึ่งในการคำนวณออกแบบจะใช้ทฤษฎี Plasticity Solution ของ Terzaghi (1943) ซึ่งเป็นวิธีที่ง่ายและสะดวกโดยมีรายละเอียดของการคำนวณดังนี้

จากรูปที่ 2.11 เมื่อพิจารณาถึงลักษณะของการพิบัติของชั้นดินเหนียวอ่อนในลักษณะ Foundation Extrusion จะเห็นว่าแรงที่จะทำให้เกิดการพิบัติและแรงที่ต้านทานการพิบัติในชั้นดินเหนียวอ่อนจะประกอบด้วยแรงดังต่อไปนี้

รูปที่ 2.11 Force Component in Foundation Extrusion Stability Analysis

- R_{ha} เป็นแรงดันดินด้านข้างที่จะทำให้ชั้นดินเหนียวอ่อนเกิดการเคลื่อนตัว ซึ่งเป็นแรงที่จะทำให้เกิดการพิบัติ
- R_{hp} เป็นแรงดันดินด้านข้างที่จะช่วยต้านไม่ให้ชั้นดินเหนียวอ่อนเกิดการเคลื่อนตัว
- R_R เป็นแรงเสียดทานที่เกิดขึ้นระหว่างผิวสัมผัสได้แผ่นใยสังเคราะห์กับผิวสัมผัสบนชั้นดินเหนียวอ่อน โดยจะเป็นแรงที่จะช่วยต้านไม่ให้เกิดการพิบัติ
- R_s เป็นแรงเฉือนในชั้นดินเหนียวอ่อนที่จะช่วยต้านไม่ให้เกิดการพิบัติ

ดังนั้นในการป้องกันการพิบัติในลักษณะของ Foundation Extrusion ค่าแรงดันดินด้านข้าง R_{ha} จะต้องน้อยกว่าหรือเท่ากับผลรวมของค่าแรงดันดินด้านข้าง R_{hp} , แรงเสียดทาน R_R และแรงเฉือน R_s นั่นคือ

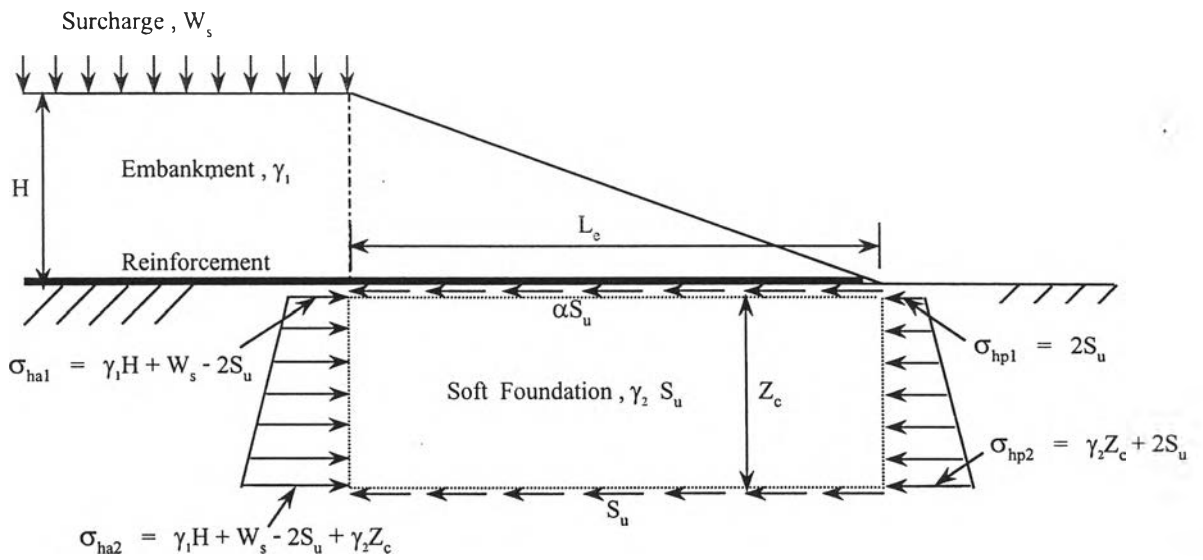
$$R_{ha} \leq R_{hp} + R_R + R_s \quad (2.18)$$

ในกรณีที่ชั้นดินเหนียวอ่อนมีค่า Undrained Shear Strength คงที่ตลอดความลึกของชั้นดินเหนียวอ่อนลักษณะของหน่วยแรงที่เกิดขึ้นในชั้นดินเหนียวอ่อนจะมีลักษณะดังแสดงในรูปที่ 2.12a และในกรณีที่ชั้นดินเหนียวอ่อนมีค่า Undrained Shear Strength เพิ่มขึ้นสม่ำเสมอตลอดความลึกของชั้นดินเหนียวอ่อนลักษณะของหน่วยแรงที่เกิดขึ้นในชั้นดินเหนียวอ่อนจะมีลักษณะดังแสดงในรูปที่ 2.12b

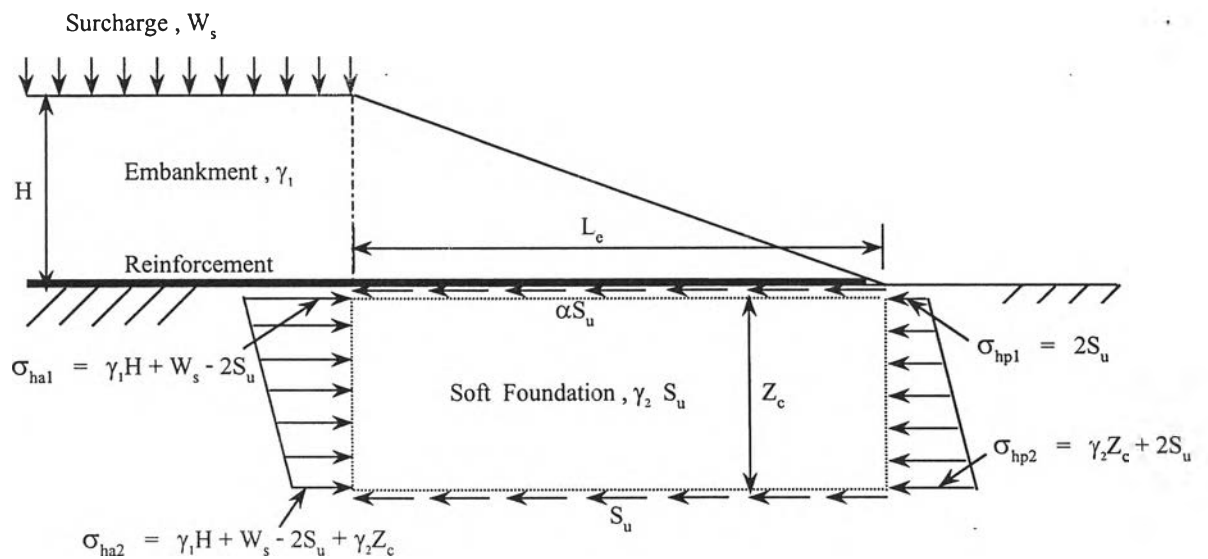
จากรูปที่ 2.12a และ 2.12b และจากสมการที่ (2.18) จะสามารถหาความยาว side slope ของดินถมที่จะสามารถป้องกันการพิบัติของชั้นดินเหนียวอ่อนในลักษณะของ Foundation Extrusion ได้ดังนี้

$$L_c \leq \frac{(\gamma_1 H + W_s - 4S_u) Z_c}{(1 + \alpha) S_u} \quad (2.19)$$

- โดยที่ L_c = ความยาว side slope ของดินถม
 γ_1 = ความหนาแน่นรวมของชั้นดินถม
 γ_2 = ความหนาแน่นรวมของชั้นดินเหนียวอ่อน

a. Simple Block Analysis of Foundation Extrusion Stability for the Soft Foundation is of Limited Depth and has Constant Undrained Shear Strength with Depth

b. Simple Block Analysis of Foundation Extrusion Stability for the Soft Foundation has Increase Undrained Shear Strength with Depth

รูปที่ 2.12 Analysis of Foundation Extrusion Stability

- H = ความสูงของชั้นดินถม
 W_s = น้ำหนักภายนอกที่กระทำบนชั้นดินถม
 S_u = ค่า Undrained Shear Strength ในชั้นดินเหนียวอ่อน
 Z_c = ความหนาของชั้นดินเหนียวอ่อน
 α = Interaction Coefficient ระหว่างผิวสัมผัสของแผ่นใยสังเคราะห์กับชั้นดินเหนียวอ่อน

ดังนั้นแรงดึงที่เกิดขึ้นในแผ่นใยสังเคราะห์เนื่องจากแรงเฉือนที่เกิดขึ้นระหว่างผิวสัมผัสใต้แผ่นใยสังเคราะห์กับผิวบนชั้นดินเหนียวอ่อนสามารถหาได้ดังนี้

$$T_g = \alpha S_u (L_c + 0.5L_c) \quad (2.20)$$

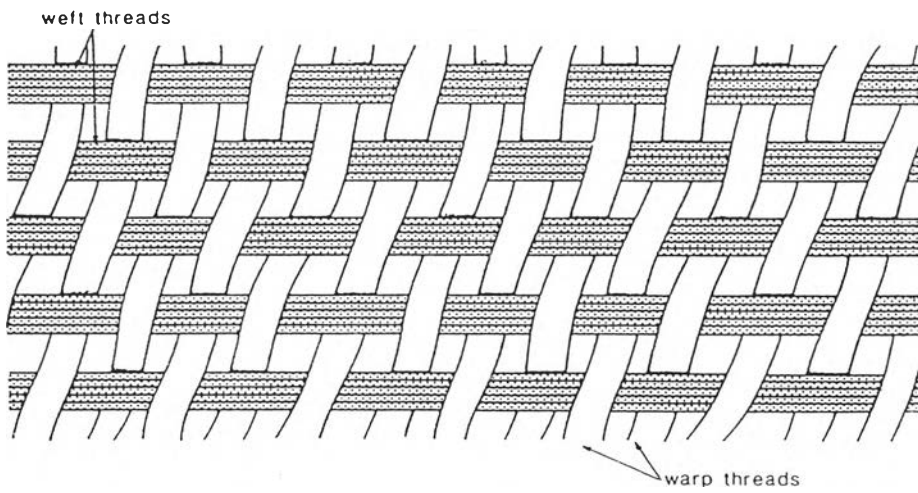
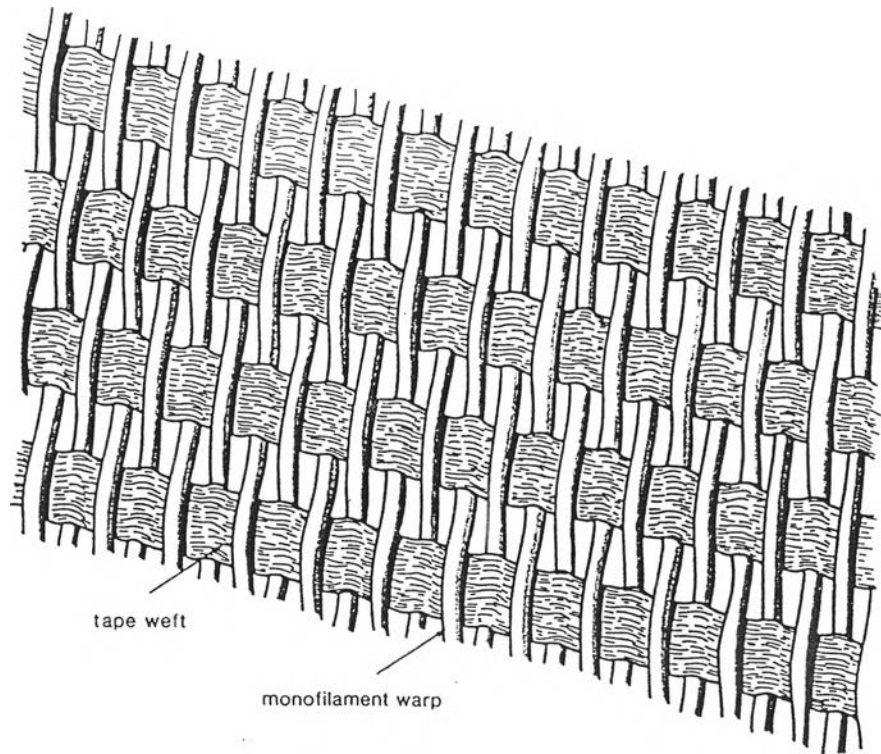
- โดยที่ T_g = แรงดึงที่เกิดขึ้นในแผ่นใยสังเคราะห์เนื่องจากแรงเสียดทาน R_r
 L_c = ความกว้างของดินถมที่ชั้นบนสุด (Width of Embankment Crest)

ในกรณีที่ $L_c > L_c$ ค่าในวงเล็บในสมการที่ (2.20) ควรจะใช้เท่ากับ $(1.5L_c)$ เนื่องจาก critical failure plane ส่วนมากจะเกิดขึ้นในช่วงระหว่าง L_c ถึง $(L_c + 0.5L_c)$

2.4 ชนิดของแผ่นใยสังเคราะห์

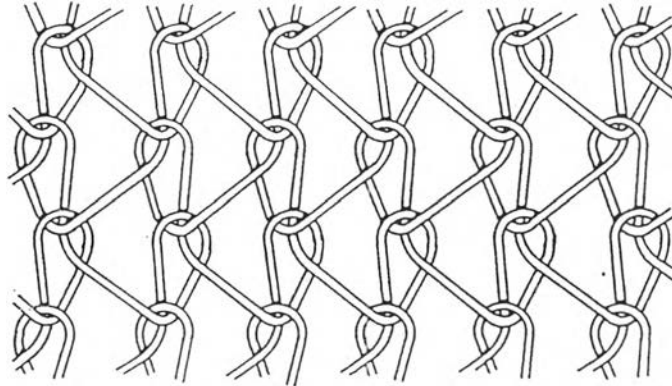
แผ่นใยสังเคราะห์จะมีหลายชนิดด้วยกัน แต่ที่ใช้กันทั่วไปในงานวิศวกรรมธรณีจะมีอยู่ 3 ชนิด คือ

1. **Woven Geotextiles** เป็นแผ่นใยสังเคราะห์ที่มีกรรมวิธีการผลิตโดยการนำเส้นใยมาถักทอประสานกันเป็นตาราง ซึ่งรูปแบบการถักทอจะมีหลายชนิดแต่ละชนิดก็จะมีชื่อเรียกแตกต่างกันขึ้นอยู่กับรูปแบบและจำนวนเส้นใยที่ใช้ในการถักทอเช่น Monofilament Wovens , Multifilament Wovens , Tape Wovens Geotextiles (รูปที่ 2.13) และ Knitted Wovens Geotextiles (รูปที่ 2.14) เป็นต้น นอกจากนี้ชนิดของเส้นใยที่ใช้ในถักทอก็มีอยู่หลายชนิดด้วยกัน เช่น

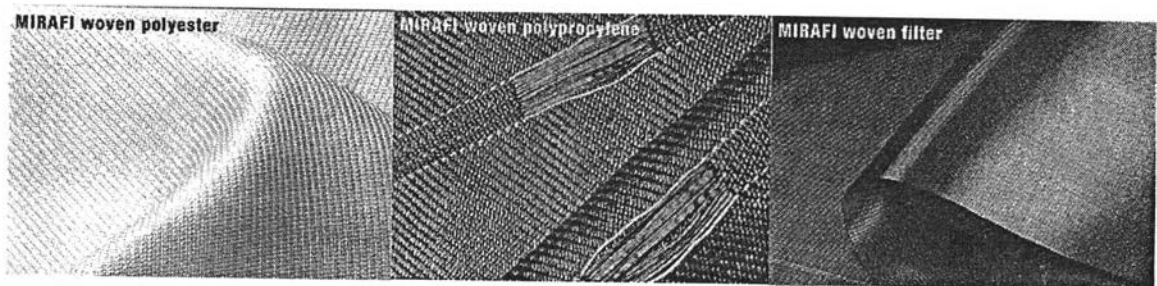

รูปที่ 2.13 ลักษณะของแผ่นใยสังเคราะห์ชนิด Woven Geotextile (John, 1987)

Polyester , Polypropylene และ Polyethylene เป็นต้น ดังแสดงในรูปที่ 2.15 แผ่นใยสังเคราะห์ชนิดนี้มีความสามารถรับแรงดึงได้สูง (High Tensile Strength) และมีคุณสมบัติในการยืดตัวต่ำ (Low Extension)

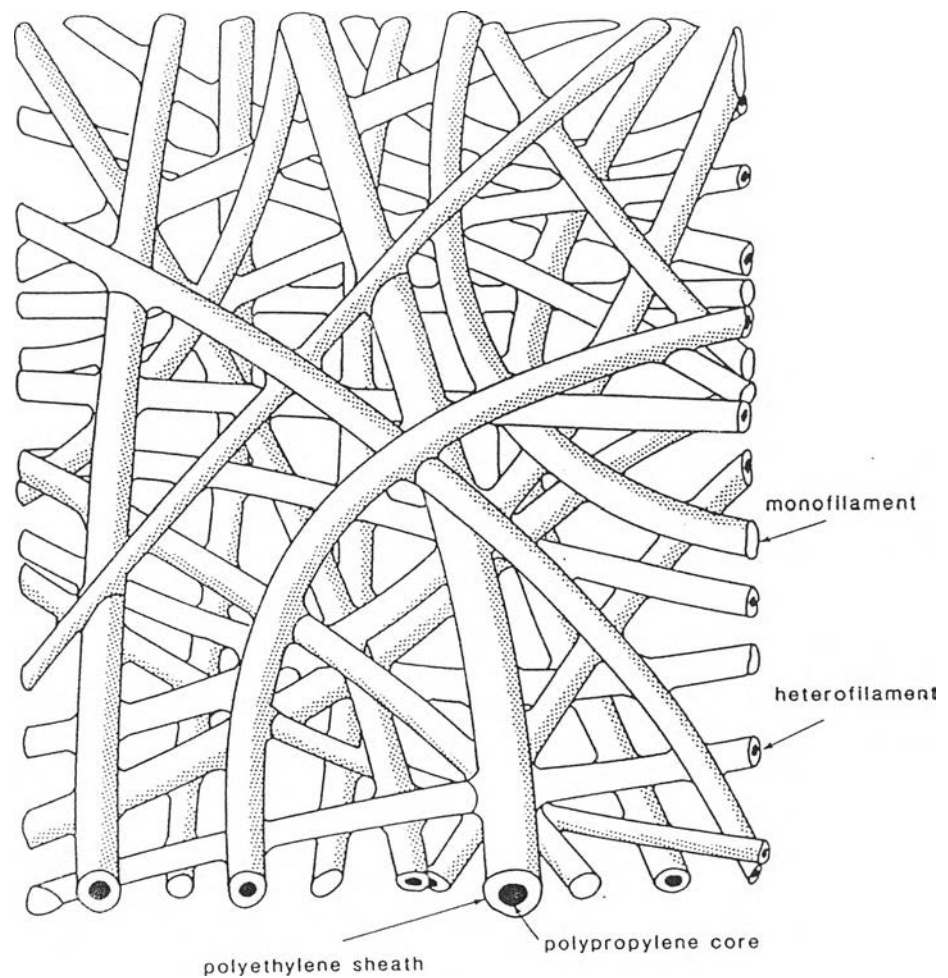

รูปที่ 2.14 ลักษณะของ Knitted Woven Geotextile (John, 1987)

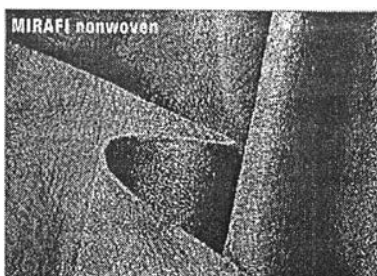
รูปที่ 2.15 ลักษณะของแผ่นใยสังเคราะห์ชนิดถักทอที่ผลิตด้วยเส้นใยชนิดต่างๆ

2. **Nonwoven Geotextiles** เป็นแผ่นใยสังเคราะห์ที่มีกรรมวิธีการผลิตโดยใช้ความร้อนหรือ resin ช่วยในการยึดเกาะกันของเส้นใยไม่มีการนำเส้นใยมาถักทอประสานกันแบบชนิดแรก จะมีชื่อเรียกแตกต่างกันตามวิธีการที่ใช้ในการผลิต เช่น Thermally Bonded หรือ Melt Bonded , Needle Punched และ Resin Bonded Geotextiles เป็นต้น ดังแสดงในรูปที่ 2.16 และ 2.17 แผ่นใยสังเคราะห์ชนิดนี้มีความสามารถรับแรงดึงได้น้อย (Low Tensile Strength) และมีคุณสมบัติการยืดตัวสูง (High Extension)

รูปที่ 2.16 ลักษณะการยึดเกาะของเส้นใยของแผ่นใยสังเคราะห์ชนิด Nonwoven Geotextile (John, 1987)

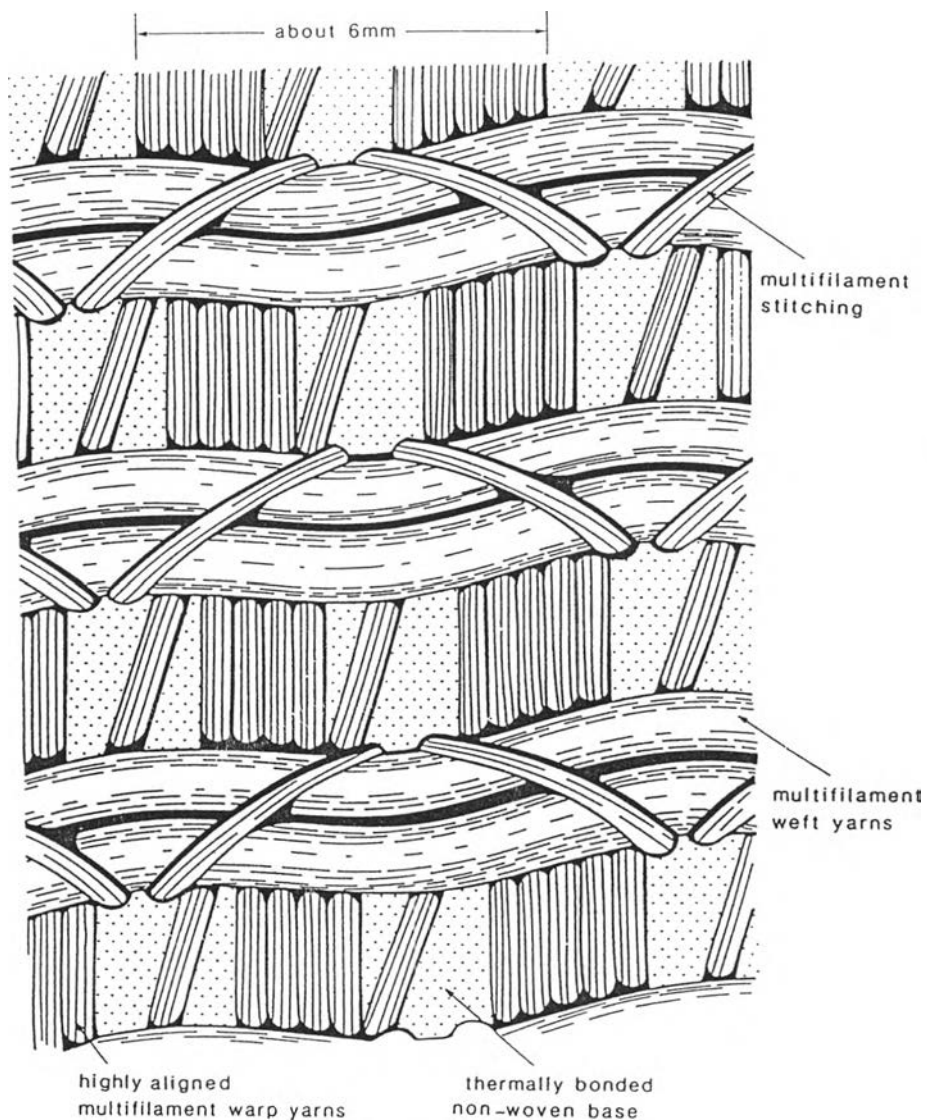

รูปที่ 2.17 แสดงลักษณะของแผ่นใยสังเคราะห์ชนิดไม่ถักทอ
ที่ใช้กรรมวิธีผลิตแบบ Needle Punched

3. **Composite Geotextile** เป็นแผ่นใยสังเคราะห์ชนิดพิเศษที่มีการผสมกันระหว่าง Nonwoven Geotextile และ Woven Geotextile โดยได้นำข้อดีของแผ่นใยสังเคราะห์แต่ละชนิดมาเสริมซึ่งกันและกัน ดังนั้นแผ่นใยสังเคราะห์ชนิดนี้จึงมีความสามารถรับแรงดึงได้มากกว่า Nonwoven Geotextile และมีคุณสมบัติการยึดตัวสูงกว่า Woven Geotextile ลักษณะของแผ่นใยสังเคราะห์ชนิดนี้ได้แสดงในรูปที่ 2.18

ในการเลือกแผ่นใยสังเคราะห์ที่เหมาะสมสำหรับการเสริมความแข็งแรงให้กับมวลดิน ควรจะพิจารณาถึงคุณสมบัติของแผ่นใยสังเคราะห์และองค์ประกอบต่างๆที่จะมีผลกระทบต่อแผ่นใยสังเคราะห์ เช่นความสามารถในการรับแรงดึง , ค่าโมดูลัสความยืดหยุ่น , ชนิดของเส้นใยที่นำมาถักทอ , อายุการใช้งาน , ความสามารถทนทานต่อสภาวะแวดล้อมต่างๆ เช่น อุณหภูมิ , แสงแดด , ความเป็นกรด ด่างหรือเชื้อรา แบคทีเรีย ในมวลดิน เป็นต้น และที่สำคัญราคาค่าก่อสร้างจะต้องไม่มากกว่าการก่อสร้างแบบวิธีอื่น คุณสมบัติที่สำคัญที่ควรพิจารณาในการเลือกใช้แผ่นใยสังเคราะห์สำหรับเสริมความแข็งแรงประกอบด้วย ดังนี้

1. **Strength** แผ่นใยสังเคราะห์ที่ใช้จะต้องมีความสามารถที่จะรับแรงดึงที่เกิดขึ้นเพื่อทำให้มวลดินอยู่ในสภาพสมดุลได้ด้วยอัตราส่วนปลอดภัยที่เพียงพอ
2. **Stiffness** ค่า stiffness ของแผ่นใยสังเคราะห์ที่ใช้จะต้องมีความเหมาะสมอย่างเพียงพอเพื่อที่จะสามารถทำให้เกิดแรงดึงที่ระยะการยึดตัว (Tension Strain) ไม่เกินค่าที่กำหนด

รูปที่ 2.18 ลักษณะของแผ่นใยสังเคราะห์ชนิด Composite Geotextile (John, 1987)

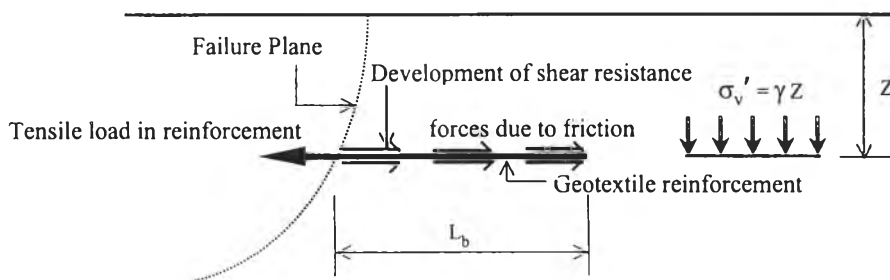
3. **Bond** แผ่นใยสังเคราะห์ที่ใช้ต้องมีความสามารถในการยึดเกาะกับมวลดินได้เป็นอย่างดี เพื่อที่จะสามารถถ่ายแรงดึงที่เกิดขึ้นได้โดยที่มวลดินยังอยู่ในสภาพสมดุลย์
4. **Durability** อิทธิพลของเวลาและอุณหภูมิรวมทั้งสภาวะแวดล้อมต่างๆ ภายในมวลดินที่จะมีผลกระทบต่อแผ่นใยสังเคราะห์จะต้องได้รับการพิจารณา

2.5 พฤติกรรมร่วมกันระหว่างมวลดินกับแผ่นใยสังเคราะห์เมื่อมวลดินเกิดการเคลื่อนตัว (Interaction between Geotextile Reinforcement and Soil)

ในขณะที่มวลดินเริ่มจะมีการเคลื่อนตัวเกิดขึ้น ระหว่างผิวสัมผัสของมวลดินกับแผ่นใยสังเคราะห์จะมีพฤติกรรมร่วมกัน (Interaction) โดยสามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะดังนี้ คือ

1. **Friction Bond** เป็นการกระทำร่วมกันระหว่างมวลดินกับแผ่นใยสังเคราะห์ ซึ่งเกิดขึ้นเนื่องจากแรงเสียดทาน (Friction) ที่ผิวระหว่างแผ่นใยสังเคราะห์กับมวลดินที่อยู่รอบๆ โดยจะมีการถ่ายแรงซึ่งกันและกันเกิดเป็นแรงยึดเกาะกันระหว่างผิวของมวลดินกับแผ่นใยสังเคราะห์ ดังแสดงในรูปที่ 2.19 แรงเสียดทานที่เกิดขึ้นนี้จะช่วยต้านแรงดึงที่เกิดขึ้นในแผ่นใยสังเคราะห์ (T_g) ไม่ให้เกิดการพิบัติแบบ Pull out ดังนั้นการป้องกันการพิบัติแบบ Pull out ค่าแรงดึง T_g จะต้องมีค่าน้อยกว่าค่าแรงเสียดทานที่เกิดขึ้น ดังนี้

$$T_g \leq 2\sigma'_v L_b \tan\phi_{sg} \quad (2.21)$$

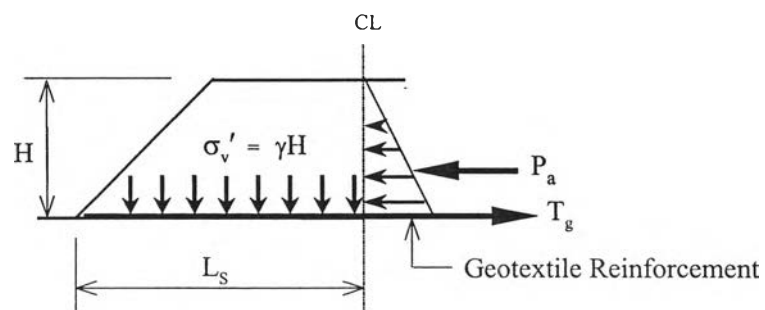
รูปที่ 2.19 Reinforcement and Soil Bond by Friction

- โดยที่ T_g = แรงดึงที่เกิดขึ้นในแผ่นใยสังเคราะห์
- σ_v' = Effective Normal Stress
- L_b = ความยาวของแผ่นใยสังเคราะห์ที่เกิดแรงยึดเกาะกันด้วยแรงเสียดทาน
- ϕ_{sg} = ค่ามุมเสียดทานภายในระหว่างแผ่นใยสังเคราะห์กับมวลดินที่อยู่รอบๆ

2. **Sliding Resistance** เป็นการกระทำร่วมกันระหว่างมวลดินกับแผ่นใยสังเคราะห์ซึ่งเกิดขึ้นเนื่องจากแรงเสียดทานที่ผิวระหว่างแผ่นใยสังเคราะห์กับดินถม ดังแสดงในรูปที่ 2.20 โดยจะช่วยต้านการเคลื่อนตัวทางด้านข้างที่จะเกิดขึ้นของดินถมเนื่องจากแรงดันดิน (Active Earth Pressure, P_a) ซึ่งจะคิดที่กึ่งกลางของดินถม (Center of Embankment) เพื่อให้ดินถมอยู่ในสภาวะสมดุลย์แรงดันดินจะต้องไม่มากกว่าแรงเสียดทานที่เกิดขึ้น นั่นคือ

$$P_a \leq \sigma_v' L_s \tan \phi_{sg} \quad (2.22)$$

- โดยที่ σ_v' = Effective Normal Stress
- L_s = ความยาวของแผ่นใยสังเคราะห์ตั้งแต่กึ่งกลางของดินถมจนถึงปลายของดินถม
- ϕ_{sg} = ค่ามุมเสียดทานภายในระหว่างดินถมกับแผ่นใยสังเคราะห์

รูปที่ 2.20 Sliding Resistance along Surface of Geotextile Reinforcement